VIRGINIA

AKTUΛ I.

ШENA I.

NȢMITOPIA, BIPЏINIA,

Nȣmitopia

Че те маї опрещї? Віно: тревȣе съ не 'нтоарчем

Ла алтареле ноастре..

Віpџінia

Маїк'а мѢ, нічї одатъ

Nȣ трек пжн форȣл ъста, фъръ а мъ опрї

Nалтъ гжндіре. Іатъ, въз тот ачелаш кжмп,

Д'ȣнде тȣна одатъ слободе сімтіменте

Ічіліе іȣбітȣл; акȣма мȣт ꙟл фаче

Сіліпк'а стъпжніре. О, кжт е'нел де хренȣ

Дорȣл ші ȣра.

Nȣmitopia

Астъзї, де те нѣбеще ел,

Поате съ ꙟндȣлчѢскъ амарȣріле сале.

Віpџінia

Кȣм? ел де мъ нѣбеще?.. Астъзї?.. Че зічї?

Нѕмітopia

Да, фіїкѕ:
Фієрвінтѣ та ѕрарє татъл тъѕ аскѕлтѫнд,
Дін табъръ не скріє, нѕитаці гръбінд кіар ел.

Віpџінiа

Адевърат є оаръ? лѕиг'о мѣ сѕспінарє
Ва 'ичєта астъзї, маїкъ? — чє лѕлчє бѕкѕріє!

Нѕмітopia

Пъ кѫт ціє скѕмп єстє Ічіліє, атѫт
Віpџініє 'л іѕбєщє. Сѫнт словозї амѫндої:
Маї мѕлт лекѫт ѫи нѕмє єі сѫнт Романї ѫи фаптє.
Нѕмаї інім'а честѕї вітѣз афост ѕрсітъ
Сфѫнт лъкаш а'ал тъѕ кѕџєт. Пърінтєлє тъѕ, нѕ,
Нѕ тѣ ар фі дат ла джисѕ дака н'ар фі щііѕт
Къ 'нтінє фрѕмѕсєцѣ є ѕна кѕ віртѕтѣ.
Де Ічіліє ѫисъ врєдиікъ врѕ съ вазъ
Пє фііка са, ші пѫнъ а иѕ 'іо 'икрєдінца.

Віpџініа

Сѫнт врєднікъ акѕма? Чєл маї прєцѕіт вѕи,
Чєл маї ѫнгѫнѕ дін тоатє міар фі нѕмаї ачєста,
Афі а лѕї соціє. Дар чєл маї слъвіт фіє
Врєднікъ а фі де джисѕ.

Нѕмітоpia

Ѫл меріції, да, ші єл
Тє мерітъ, єл нѕма, чє ѫнкъ є Роман,
Кѫнд Рома віновать стъ мѕтъ, німічітъ
Ші слободъ сє кредє ѫн жѕг. Кѫчі нѕї асѣмън'
Ачєі тръндаві, чє мѫнарі вестєск нєконтєніт

Стръмошещіле фапте, щі кар еї ле предаў.
Ічіліе, еа нумаї ън сіне прослъв...е
Мінте, кураж, віртуте, кредін...ъ неко...упть:

Вірџініа

Деступ къ ну е нобіл, нічї ла тіранї вжидут:
Плакъ-се дар ън міне суфлет курат гъсінд.
Пе слобод'а са фрунте, прекум щі ънлръзнец
Еў въз къ стрълучіще чінсте, мърімъ Ромії.
Щі 'нтр'ачещї тімпї кжнд тремур ліпгушіторі кюр,
Ворбіре алевърать, неидуплекар'е са,
Пре нобіл'а са уръ, сжнт дарурілe сфінте,
Каре мъ деспърціръ кюр щі де міне ънсумї.
Плебее сжнт, 'міе афла-а фі потрівъ луї.
Д'аш фі фатъ де нобіл аш пажіце ку амар,
Ка кум аш фі нъскутъ ку мулт маї жос де ажнсу;

Нуміторіа

Ку лаптеле діи цжцамї 'ці ам дат д'аї субт щі ура
Ла нуме де патрічіў. Пьстрез'о скумпъ дар
Пеитру еї, че ънфелурї съ ціи тот дупъ вжит.
Ζжмбеще вжиту'л соартеї? Іатъ, грозавї щі мжидрі!
Львіие ъмпротівъ? Съ уміаеск ку тоту!
Єпуркацї сжнт тот д'ауна.

Вірџініа

Съ мінц сжнцелуї меў?
Ах! ту иу щії, иу щії маїкъ, че кувжит 'міа хръніт
Пре џенероаса уръ, щі че окърї песпусе
Ам суферіт тъкуть!

Nѹмiторiа

Аїдем.

Вiрџiнiа

Да, аѹзiвеї,
Ачѣстъ фрѹмѹсеце, че н'аш фi сѹферiт
Де н'ар фi фост плъкѹтъ ла скѹмпѹл меѹ вiтѣз,
Кѫт мъ прiмеждѹеще.

ШЕNА II

ВIРЏIНIА, NѸМIТОРIА, МАРКѸ, РОБI.

Маркѹ

Аста е фата, аста.
Де, ла кас'а мѣ прадъ, робiлор, воï тѫрѫџ'о.
Серба мѣ есте, роабъ, нъскѹтъ ка шi воï.

Nѹмiторiа

Е!.. Чiне ешï? ръспѹнде, кѹтезï тѹ а кема
Де роабъ о Романъ?

Маркѹ

Са вьдiт вiклеiаџï.
Ѫи задар веï асмѹлџео дiн аiашерï лаi џѹ ï.
Еа фiїка та нѹ есте, нiчï слободъ нъскѹтъ
Дiн четъцени Ромi шi еѹ сѫнт ѹнѹ, да.
Кѹноск леџiле Ромi, прѣ мѹлт мъ тѣм де еле,
Сфiнте'мï сѫнт шi слъвiте, шi ла че мï съ каде
А лѹа 'ндърът iаръ, прiн леџï еѹ ѫндръснеск.

Вірџі[illegible]

Еꙋ роабъ? роабъ ціе? [illegible]

Nꙋмі[illegible] мea?

Че! [illegible] ші фііка мѣ?

Ші тꙋ, слꙋгъ трѫндавъ, тꙋ четъцѣн ал Ромі?
Дін фангелеці ші ворбе спѫркате, ꙟн сателіт,
Ла тіранї роб: ꙟсъ дін тоці маї прост те въз.
Дар фії орї чіне, афлъ къ плебе сѫнтем ноі,
Д'одраслъ некорꙋмптъ; ші къ пе віноваці
Патрічї ачі ашѣптъ орї каре віклеініе,
Ор че пелцꙋіре, ші пе клієнці лор.
Маі афлъ, къ пъріінте, Вірџініе ѣ ал еї;
Ші еꙋ алꙋї соціе; къ ел ꙟн кѫмп де арме
Асꙋдъ пентрꙋ Рома;.. Ші кꙋ прісос ел поате
А'ці ꙟмпіла трꙋфіа...

Марꙋ.

Ші къ 'лаї ꙟнтълат
Ші прѣ ръꙋ кꙋмпърата фатъ о креде а лꙋї.
Ел н'а щіꙋт нічї щіе кꙋ че мещешꙋціре
Тꙋ пе фііка стреінъ къесте алꙋї фъкꙋтаї.
Дечї е де тревꙋінцъ ші мъртꙋрії с'аꙋзі,
Каре ле вої адꙋче ꙟнде съ ва къдѣ.
Дар роаба мѣ съ віе кꙋ міне дінпреꙋнъ.
Еꙋ нꙋ коноск мінчꙋна, де німені нꙋ мі е тѣмъ:
Сꙋбт ꙋмбра де леці сфінте еꙋ сѫнт асігꙋрат.

Віргінія

Маіка мѣ те воі перде? ші кꙋ тіне 'нтр'ꙋн пꙋнт

Воѝ перде щ[illegible]те ші соц, ші лібертате?..

[illegible]іторіа

Чѣрта ші Ро[illegible]!. къ аста 'мі есте фіікъ.

[illegible]арку

Журъмжнт прѣ задарнік! хулещі ѝнтр'ун задар..
Орі пе слуџіле меле съ ле урмезе 'нграв,
Орі ва вені тжржтъ ші ва урма ѝн сілъ.
Ту ла неміту̂ітул трібунал іар ла урмъ,
Кувжнт д'еі врѣ ла фаптамі, еу гата сжнт а'ці да..

Nуміторіа

Ѝнтре фемеі ѝвѣрмате маре вітѣз те ціі.
Дар'ці е кам аневое съ 'нтребуінцезі сілъ.
Л'але тале манецурі прѣ ръу 'цаі алес локу:
Форул Роман е аста, тікълоасе ну 'лвезі?
Акума тот породу'л ачі ва алерга
Ла стрігъріле ноастре: апъръторі оміе.
Він пентру Вірџініа..

Вірџініа

Ші де ну ва фі іаръш
Апърътор ніч'ун, съраці, учігъторі,
Къ роабъ воі д'аічѣ, ну, ну мъ веці тжрж,
Пжнъ ну'мі еці ла моарте. Еу негрешіт сжнт фіікъ
Унуі вітѣз пъріnте. Суфлет Роман ам слобод;
Аш фі авут алт суфлет, маі мулт ші де кжт еші
Аш фі фост еу тржидавъ, дака м'ар фі нъскут
Уn вімічіт ка тіне.

Марку

Ши к[illegible]тіве

Куржид веї луо юаръш д[illegible]мінте,
Скімбжнд ші стіл ші с[illegible]ржц'о, де ....

Нумі[illegible]

Куеа.

Ші пе міне 'мпреунъ воі праъ веці тжрж.

Вірџініа

Маіка мѣ, орі че сілъ дін коастаці ну мъ смулџе.

Марку

Ши задар. — Десліпіці 'о, мума еї ну е аста,
Смулџеці фугаш'а роабъ.

Вірџініа

Вітежї Романї! мілошї!

Нуміторіа

Фії алуї Марц, ръзбоїнічї, аста че 'и брацемї стржнг
Ка воі нъску Романъ, ка воі слободъ есте:
Прін сілъ мі о вор смулџе ачещї тжлхарї? аічъ?
Фацъ ку воі? ку Рома? фацъ ку сфінці зеї?

ШЕНА III

ІЧІЛІЕ, НОРОД, НУМІТОРІА, ВІРЏІНІА, МАРКУ, робї.

Ічіліе

Че сгомоте? че ціпет? — о черуле! че въз?
Вірџініа?...

Вірџініа

Де! віно...

Нꙋміторїа

[illegible] х! черꙋл те трїміте;

Кꙋржнд, алѣ [illegible] соціа та се піердє!

[illegible] іа

Де тіне, ші де маїкам [illegible] е мъ смꙋлг.

Везї, ачѣста де роабъ нъпасте 'мїарꙋнкат.

Ічїліе

Де роабъ? тікълоасе! астѣ 'с иалтелеці фапте?

Ѧи фор тꙋ щії маї біне а'мпꙋмна, нꙋ ѧн лꙋптъ?

'Тꙋ, роб' де кжт тоці робі, маї роб, маї німічіт,

Тꙋ, пе фечоар'а аста роабъ съ кемї кꙋтезї?

Маркꙋ

Ічїліе, ѧн сфаде обічнꙋіт ші 'н ларме,

Крескꙋт ѧи тімпї прѣ тꙋрбꙋрї, те сімці датор акꙋма,

Прін прічін'а ачѣста юр а'нноі връжбірї,

Че пꙋрꙋрѣ ал тъꙋ сꙋфлет хрънеск. Дар пжнъ кжнд

Авем леџї сфінте 'н Ром'а, спре сігꙋра'цї тꙋрбаре,

Мъ почїꙋ теме де тіне? Аста е амѣ роабъ.

Аста зік, аст'а есте; ші доварѣ воїꙋ да

Ꙋнде а да съ кадє. Нічї тꙋ, крез еꙋ, нічї кжцї

Ачі сжнт аї тъї семенї, мꙋцінд ѧи тон де ꙋръ,

Жꙋдекъторї нꙋ 'мї сжнтеці.

Ічїліе

Ічїліе, ші пꙋціні

Семенї аї луї аічѣ стаꙋ апърътори гроазнічї

Аї невіновъції. —Аꙋзі'мї гласꙋл тꙋ,

Бърбат нород ал Ромі. Еꙋ карє пжнъ акꙋм:

Nѹ сжит сперж҄ѹр, нѹ ꙟнкъ; еѹ каре нічї одатъ
Nѹ, нѹ 'мї ам предат чіистѣ нічї нѹ ам вжидѹто;
Еѹ, че 'нненобіл сжиџе мъ лаѹд мъ[?] фълеск
Ші 'н чел прѣ нобіл сѹфлет; пе мїне аскѹлтацї;
Еѹ воъ ворбеск. Асть [?]вјновать фатъ
Е фіїка лѹї Вірџініе... Ла ѹн асфел де нѹме
Д'оѹръ стрълѹчітъ въ въз ꙟнфлъкъраці.
Вірџініе 'н бътае асѹдъ пентрѹ воï.
Ведецї че времї кѹмпліте; ведецї пе а са фіїкъ
Кѹм аръмас ꙟн Рома спре дефъїмаре астъзї.
Ші чіне о дефаїмъ?.. Ешї, аратъте, ешї,
Ешї, Марко;.. Дар че?тремѹрї?– ıатъл, ıа, ел, ел, е.
Прѣ кѹноскѹт е воъ. Ла Апіе тіранѹл
Ел робѹл чел дін ѹрмъ, ел чел дінтжїѹ міністрѹ,
Л' Апіе ал віртѹці фіерос връжмаш жѹрат;
Ла Апіе трѹфашѹл крѹнтѹл, крѹд ръпітор,
Кареле спре окаръ в'а ръпіт лівертатѣ
Ші въ ласъ віаца. — Вірџініа, соціе
'Мї есте фъгъдѹітъ, о ıѹбеск. Че сжит еѹ
Nѹ щіѹ де цінецї міите: еѹ фостам въ трібѹн.
Апърътор ал востръ... Дар ꙟн задар; атѹнчѣ
Ацї кресѹт кѹвжнтарѣ алтѹї амъцітоаре
Маї мѹлт де кжт ꙟи міне че слобод въ ворбѣм.
Іатъ акѹм осжндъ жѹгѹл комѹн авем...
Дар че маї зік акѹма? Брацѹ алѹї Ічіліе,
Ініма, ꙟндръснѣла, ка ші нѹмелеї ꙟнсъ,

Въ сѫнт прѣ кꙋноскꙋте; — Слободъ дела вої
Де ла вої чер соціа. Ел нꙋ в'о чере, нꙋ;
Ел зіче къ е роабъ, о ю; о траџе 'н сілъ.—
ꙟнтре Маркꙋ ш' Ічіліе, каре е мінчіносꙋл
Дъне, дъне сентеца тꙋ, дрепт нород Роман!

Маркꙋ

Леџіле че фъкуръці вої, нород ꙟмпърат
Воъ, леџі дрепте, сфінте, вої маї ꙟнтѫю акꙋма
Аці кꙋтезат але рꙋпе? Нꙋ, нꙋ сꙋфере ачѣста
Аї Ромі зеї пꙋтерничї. Орї кѫнд съ ва въдї
Къ еу нꙋ чер кꙋ дрептꙋл ші сѫнт амъџітор,
Пе капꙋл меу съ казъ тоатъ мѫніа воастръ:
Дар пѫнъ кѫнд невуине лауде, ші скѫрбоасе
Окърї, дефъїмърї, хꙋле, кътре фрълꙋ де леџї;
Сѫнт дрептꙋріле каре мі съ ꙟмпротівеск,
Дін мѫїніле стъпѫнꙋї а смꙋлџе роаба веке
Дін вої чіне 'ндръснеще?

Ічіліе

Еу ꙟнтѫю; ші товарішї
Воѭ авѣ ла ачѣста кѫці сѫнт ачі Романї.
Да, фъръ ꙟндоялъ, крꙋнта черерѣ та
Спꙋркатъ таїнъ аскꙋнде: дар че те 'ндѣмнъ, чіне
Ціе? ші чіне поате? чіне ва ка съ ціе?
Еу нꙋ; еу сігꙋр прѣ скѫрбоасеї ісправї
Урмаш нꙋ воѭ фі. Рома дін времѣ че с'а дат
Ла зече стъпѫнї прадъ, сꙋбт вълъ де леџї мꙋлт џеме
ꙟн сілъ, ꙟн окаръ, ꙟн вѫизърї ші оморꙋрї.

Nечінсте пжнъ акꙋма, еꙋ н'ам сꙋферіт, нꙋ;
Чіне сꙋфере есте дрепт а се нечінсті:
Nꙋ поате а фі сербъ роабъ соціа мѣ:
Ші роабъ кюр иъскꙋтъ да'р фі фост.—ꙋнде, ꙋнде
С'а маї помеиіт лецє маї недрѣптъ? че? робі
Ѧн сжнꙋ лібертъці? ші ла чіне ровеск?
Л'апъсъторꙋл иострꙋ каре не ші дефаїмъ.—
Сербї ші робї н'аре плебѣ, пентрꙋ къ аре брацe
Ші інімъ.—Дар Рома ва съ аїбъ ші сербї,
Мії де мії аїбъ, нꙋма пе Вірџініа нꙋ.—
Романї, ѧн міие кредецї: мъ жꙋр къ аста есте
Фіїка луї Вірџініїе: мішкъріле смеріте,
Страшнікаї кꙋџетаре, прѣ иалтелеї гжндірї,
Ѧн тоате еа ел есте. Фіербінте о ꙗбеск.
Мі са дат де соціе; асфел дар еꙋ воїꙋ пієрдео?

Nород.

О соц непорочіте! н'ачеста чіие ціе
Каре 'л ѧндемнѣзъ?

Ічіліе

Біие, прѣ біне мъ прічеп,
Міль сімціцї де міне; ші о меріт; ведецї:
Зіоа ачеѣ 'н каре кꙋ плінъ бꙋкꙋріе
Еꙋ мъ кредѣм феріче, ꙗтъ 'н плінъ 'н трістаре
Жалнікъ мі с'аратъ. Ѧн Ром' ам мꙋлцї връжмашї;
Пе тоцї връжмаші вощрі. Пꙋтерничї дар маї мꙋлт
Віклені, ші чіне ціе? ѧм вор ръпі соціа
Де време че'мї ръпіръ прѣ скꙋмпа лібертате.

Ведецї че десфрънаре! шї цесуте мінчунї;
Еї сжит екзекуторі ачестор амъцірї.
Де! Ромъ, куї ціі парте?.. Nобілї фъръ де леце,
Воï сжнтецї ачі робї; пе воï ар фі ку кале
А въ тжрж ку лаицурї; пе воі, каре ꙟн піепт
Темере, віклеиіе, амбіціе 'икуїбацї;
Турбацї де пофте реле, де ржвие ꙟисетате;
Воï, пе каре 'нвечї роаде иеказул, жіндуірѣ
Кътре віртутѣ плебі, че ну иумаї н'авецї
Дар ичї и'ацї куноскуто. Ръутъціцї, ꙟн лаиц
Се даў еї сінгурі, нумаї спре а фі плебѣ
Стржнсъ 'идоіт робітъ: маї біие вор робіа,
Ш'атутулор осжндъ де кжт а ꙟмпърці
Ш'а густа лівертатѣ д'жмпреунъ ку иоï:
Хіаре! кжнд сжнтем веселї, еї сімт амъръчуие,
Шї тжнгуірѣ иоастръ е алор букуріе.
Дар съ ва скімба времѣ, аша нъдъждуеск.
ꙟмї парє к'асосіт зіоа...

Nород

Мъкр дар фі!.. дар...

Марку

Тачї;

Дестул: аї воі иаръшї 'а фі трібуи ла плебе?
Те шіў, те арде сетѣ де завістії, де сжиџе.
Дар ну, ферѣскъ черул, еў астъзі ну'цї воїў фі
Л'асть спуркатъ фаптъ кумпліт міжлочітор.
П'жнтр'ачещї аї тъї семенї, ку віклешуг ꙟнтінде,

Мачінъ'ції ачі фієрѢ ші тот вінінꙋл варсъ;
Еꙋ ꙟпротіва сілі алтъ пꙋтєрє н'ам
Де кѫт пꙋтєрѢ леції. Акꙋ ла трібꙋнал,
Ла Апіє съвіє Вірџініа; кꙋ дѫнса
Ші мінчіноаса мꙋмъ: Еꙋ ле ашепт аколо;
Аколо, нꙋ небꙋнє ꙋрлєтє ші стрігърї,
Чі лініщіт кꙋвѫнтꙋл жꙋде се в'а аꙋзі.

ЩЕНА IV

ІЧІЛІЕ, ВІРЏІNІА, NꙊМІТОРІА, NОРОД,

Ічіліє

Ла трібꙋналꙋ Ромі еꙋ ꙟсꙋмї воꙋ адꙋче'о.—
Романї (воï каре сѫнтеції маї пꙋції ші маï слобозї
Ші маï вітежї) еꙋ воъ кꙋвѫнтꙋл ꙟндрептез.
Ла жꙋдеката а маре веції фі тоції прівіторї,
Въ 'нвітез съ фіції фаць. Де кѫт прічіна аста
Noï нꙋмаï авем алта. Тоції соції ші пърінції
Деплін вор афла астъзї де пот а маï авѢ
Фіï ші соціï ꙟн Рома.

ЩЕНА V

ІЧІЛІЕ, NꙊМІТОРІА, ВІРЏІNІА.

Nꙋміторіа

О тімпї нелеџꙋіції!
Спꙋркате обічьюрї!.. Nенорочіте мꙋме!..

Вірџінia

Ꙟи окі тъї кѡвіте, алт прец еꙋ пън акꙋмъ
Де кънт п'ал меꙋ пърінте н'ам авꙋт. Ел ліпсінд
А мъ нꙋмі соціа'ці оар кꙋм аш Ꙟидръзні!

Ічіліе

Алꙋї Вірџініе фіїкъ тꙋ ші а мѣ соціе,
Ші че е маї'мꙋлт Ꙟнсъ, Ꙟи вечї веї фі, Романъ,
Мъ жꙋр пе зеі Ромі. Соціе те ам алес,
Бꙋн кредінчос товаръш де мꙋлт ла соарта мѣ,
Те ціꙋ те - д'опотрівъ кꙋ міне Ꙟн віртꙋте.
Прін бꙋза мъ аморꙋл нꙋмаї повъцꙋеще
Молатіче кꙋвінте. Довадъ де амор,
Мꙋлт маї деосібіт, д'о требꙋі 'ці воі да,
Прін інімъмі, прін брацꙋм. — Дар прічіна че 'мпінџе
Пе німічіта слꙋгъ а окърж пе тіне
О щії?

Вірџінia

Нꙋ'аї зіс къ есте ла Апіе міністр.

Ічіліе

Роб есте ла орї каре воє а лꙋї...

Вірџінia

Мъ прічеп.

Прічіна дар еаста. Апіе де мꙋлт арде,
Кꙋ пофтъ 'неврешꙋнатъ, де міне съ трꙋдеще...

Ічіліе

А! чефел? о, тꙋрбаре!

Нꙋмітоіа

О чер! съжитем пердꙋці!

Ічіліє

Nȣ, нȣ, еȣ тръеск ꙟнкъ, ші тот маї ам ȣн фіер.—
Де! нȣ въ сперіаці пжнъ кжнд еȣ ръсȣфлȣ.

Вірџініа

Аскȣлтаці віершȣнаре. Мȣлт съ 'нчеркъ кȣ дарȣрї
Кȣ рȣгъчюні спȣркатȣ ші кȣ амерінцърї,
Ші кȣ орї кжте лȣкрȣрї, каре съ сокотеск
Ла нобілї преџ де чінсте, а врȣт съ мъ ꙟншеле.
Астъ крȣнтъ окаръ н'ам ръбдат атȣнчѣ:
Іȣбітȣл мєȣ пъріинте атȣнчї ерѣ ꙟн кжмп.
Маїка мѣ неармать ші д'ар фі аȣзіт
Чѣ ар фі пȣтȣт съ факъ? — іатъ 'нсфжршіт въз зіоа
Мȣлт маї деосебітъ. Еȣ сжнт ата соціе.
Nȣмаї так, нȣ: акȣма окара е ата
Ата ші ръсбȣнарѣ, Романе. Мȣлт ам плжнс;
Адесѣ орї ші маїка амар плжнџѣ мілоасъ,
Фъръ а щі лȣкрѣмї. Іатъ спȣрката таїнъ.—
Апіе л' але сале мішешȣџірї д'жнтжю
Сілъ ші віклєніє адаогъ акȣм.
Ел жȣде ші протівнік: ах! о съ мъ ръпѣскъ
Пжнъ а нȣ мъ фаче ата! де, ꙟнкаї, фачеџї,
Фачеџї съ нȣ мъ смȣлгъ хіара нічї ꙟнтр'ȣн кіп,
Nȣ, декжт нȣмаї моартъ.

Ічіліє

Ші де те ва ръпі,
Съ щії къ маї наінте д'а съ върса ал тъȣ сжнџе,
Съ ва ведѣ ꙟн сжнџе а 'нтреага Рома тоатъ;

Ш' ал меѹ ші ва орі кърхі вітѣз ва кѹрце тот.
Ѣсг Апіе че есте спре чел че хотърѫт
Ꙟші ꙟнтѫмпінъ моартѣ, де кѫт ѹн сінгѹр
Дін тоці маі мік?

Nѹміторіа

Е маре, пріи віклеиії маі гроазиік!

Ічіліе

Фіе къ пѫн' акѹма пѹтѹ а сь 'нвълі
К'ѹи вьл спѹркат де леце. Мѫїне ла трібѹиал
Рома ва фі де фацъ ла жѹдеката маре.
Тот маі авем нъдежде. Пьепт ші брац ва аічѣ.
Дар е де требѹінцъ ші татъл тъѹ а фі.
Кѫмпѹ их е департе: е гріжа мѣ съ'л кем.
Аідем, акѹм съ мерцем. Еѹ мерг наінтѣ воастръ
Ла алтареле воастре. Ѹи тріст ажѹтор иѹмаі,
Nѹма осігѹраицъ еѹ въ почѹ да акѹм.
А трече кѹ дрептате ѹиде нѹ ва фі лок,
Мъ жѹр спре ръзбѹнаре съ въ фак дрѹм кѹ фіерѹл.

АКТUΛ II

ШЕNА I

Апіє

Апіє, чє фачї? чєфєл? — Амор невун ꙟтіне?..
Ла ржвна 'мпърції ꙟнсоцещї дор ненобіл
Де о фатъ плебее?.. Да; де кутѢзъ еа
Ла ругъчюнї фіербінте а ну съ 'ндуплека,
А отжрж пріи сілъ ла воінцеле меле
Фіе 'мї ажутор тронул. Дар поате къ нородул..;
Дар де че мъ тем? плебѢ проастъ креде орї че,
Ші де леції се 'игрозеще: ші д'ам крезут атжт
Л'але леціїлор умбръ, фіемї дар апъраре
Тот асте леції ші астъзї. Леціле стаў ꙟн міне,
Еў почіў, щіў але фаче, щіў ші але стріка.
Требуе мултъ артъ де тот а ꙟї ꙟнжуга;
Дар маї пуцінъ ꙟнсъ де кжтъ ам. Маї лесне,
'Мі ерѢ ку мулт маї лесне се въ орбеск ку аур
Че 'нвоі е нрѢ путерник, патрічілор фіерошї,
Ші маї наінте 'л пієрдецї де кжт сетѢ де ел:
Сътулї ші де ну сжнтецї де аур, в'ам умплут:
Органе 'мї сжнтецї астъзї а препъді нородул;
Пе хомъ а въ стінце ва веиі ꙗръш зіоа;
ПрѢ лесне е л'ачела каре в'а ꙟнжугат
В'апасъ, въ стрівеще, въ ціне кумпърацї. —

Дар ѫатъ Вірџініа ла трігꙋнал : кꙋ джнеа
Ш' Ічіліе ші мꙋма, ші мꙋлціме де плебе!
Фіерос кортєж! прѣ гроазнік пентрꙋ орї кареом,
Nꙋма де н'офі Апіе: дар чіне наще 'нтрон,
Ші чере трои орї моарте, нꙋ щіе а се теме
Nічї воѣ са съ скімбе.

ШЕNА II

АПІЕ, ІЧІЛІЕ, ВІРЏІNІА, NꙊМІТОРІА, NОРОД, Лікторї.

Апіе

Че сгомоте сжнт астѣ?
Аша інтрацї ла 'налтꙋл дечемвіралꙋл жец?

Nород

Дрептате'цї чере Рома.

Апіе

Ші еꙋ въ чер респект,
Романї, ші кꙋмпътаре. Л'авоастръ ісбъвіре,
Прекꙋм ші ла десфржꙋл попꙋлар, ка ꙋн фржꙋ,
Ведецї ачі кꙋ міне Астреа шаде 'н жец:
Ѱмї паре къ в'оспꙋне тъіоаселе секꙋре
Каре мъ 'нчінг тъкꙋте. Дар че? налта пꙋтере,
Че воі детеръцї міе, воі ацї ꙋітат'о акꙋ?
Тоатъ мъріре Ромі кѫр воі нъ'міацї депꙋс?
Плакъ въ дар ѱн міне а въ чінсті воі ѱнсꙋші.

Nѹмітор'іа

Апіє везї наінтецї о маікъ тікълоасъ:
Кърії і съ ръпеще сіигура фіїка са
Д'ун ом фъръ де леџе. Фіїка мѣ 'нтр'адевър
Де міне кіар хръиітъ, крескѹтъ кіар де міне,
Амор ѹнѹї пърінте ші ал міеѹ. Ачі е ѹнѹл
Че кѹтѣзъ де роабъ, хулінд а о кема,
Ші ва съ'мї о ръпѣскъ аку дін сжиул меѹ.
Ла коважршірѣ а ноуъ, тремуръ се 'нгрозеще
Се 'нфіорѣзъ Рома ші еѹ м'умплу де фурії...
Іато, аста е, аста дулче нъдеждѣ мѣ.
Плінъ де фрумусеце, де дарурї, дар маї мулт
Де віртуте. Ах! Рома кунощеще біне портул
Ші костумеле 'ноастре. Нічї о асемънаре
Де роб ън ноі ну есте. —Ворбещем лъмурітї
Пеитру нумеле Ромі! Ънтр'ал еї луме 'цї чер,
Апіе, де ръспундемї, спунемї те рог, сжнт оаръ
Аї нощрі фіі нощрі?

Апіе

Еѹ ерт ворбеле мумії.
Ціе ръспуиз ші 'ндатъ ръспуиз Ромі ънтреџї.
Ѹнде сжнт леџї ну щіе съ тремуре ачел
Че леџї ну стрікъ. Ънтру задар съ 'нчѣркъ
А 'цї ръпі фіїка дака есте ата. Ън міне
Nу 'нкуібѣзъ аморул пъртінірі, а! ну.
N'а веніт пжнъ акума ла трібунал вр'ун ом
Съ зікъ къ ачѣста есте пъсьуть роабъ. —

Дар воĭ, воĭ, чіне съитецĭ? адевърат пъріите
Саŭ префъкут ал феті чіне е?

Nуміторіа

Че, ну'л щіĭ?

Уітіте ла еа біне. Вірџініа, еа е,
Nумелеĭ і съ траџе де ла ал еĭ пъріите.
Ші ту'л куноші прѣ біне, ші Рома, ші връжмаші.
Noĭ нетраџем дін плебе, н'е фалъ: фіĭка мѣ
Слободъ е нъскутъ, слободъ ва мурі.
Съ ну аĭбĭ ӑндоиалъ де нащерѣ еĭ сімплъ
Кжнд Ічіліе ӑнсъ с'а логодіт ку джнса.

Ічіліе

Маĭ афлъ къ 'мĭ е скумпъ, 'мĭ е драгъ, о юбеск
Маĭ мулт де кжт віаџа, кжт лібертатѣ кіар.

Апіе.

Воĭ съ щіŭ нума дака е слободъ нъскутъ,
Саŭ ну. Дар 'џĭ е соціе, 'џĭ е драгъ ші прѣ скумпъ,
Аста ну ӑĭ скімбъ соарта.—Турбуріле кътрĭ,
Фіероаселе кувіите стропіте ку веніи,
Че пот афаче міе? еа фіе мъкар чіне,
Ш'Ічіліе ші Рома мъ вор ведѣ с'о жудек.

ШЕНА III

МАРКУ, АПІЕ, ВІРЏІNІА, NУМІТОРІА, ІЧІЛІЕ, NОРОД, Лікторĭ.

Марку

Іатъмъ віŭ наінтѣ налтулуĭ трібунал

Кум требуе съ віе ун четъцѣн. Nу траг
Урмашї мулцї дупъ міне, ші мулцімѣ де оаменї,
Каре ↑нчінг ачї п'ачещї аї меї протівнічї,
Темере ну 'мї ↑нсуфлъ: дрептурї, довезї адук;
Nу стрігърї, сілъ ші арме. Апіе алт німік
N'ауде де кжт дрептул; ші е маре доводъ
Ла дрептуріле меле, кжнд еї ↑нтжїу ълкаръ
Орї каре дрепт ал легї; ші 'мї ръспунсеръ еї,
Еў пжнъ ну а чере.

Апіе.

Еноуъ, 'нтр'адевър,
Пречедерѣ ачѣста.

Їчіліе

Дар с'аузім, де, спуне,
Аратъ'цї дрептў одатъ.

Марку

Іатъ везї домнішоара,
Ку нумеле ачелуї пъріинте префъкут:
↑н каса мѣ нъскутъ, д'ороабъ а мѣ;
Д'атунчї прунк мік де цжцъ прін віклеціа мъсії
П'жнтр'аскунс фу ръпітъ ші вжндутъ пе аур
Nуміторії, каре сърманъ ръмжінд
Д'о фатъ, 'нлокуї п'аста ла урмъ а крескут.
Пъ Вірџініе ↑нсъ маї ↑нтжїу амъџіръ.
А тот крезут ші о креде де фііка са ел ↑нкъ:
Адусеїу ачї оаменї каре куноск ші щіу
Прецул, времѣ ші портул; еї мъ 'ндрептѣз' акум.
Ла кжте вестеск ціе, еї а жура сжнт гата.

Нумiторiа

А жура тот дауна гата сжит мiничiноші.
Дар о мумъ Романъ чеѢ че ва 'ндрьсні
(Романъ ші плебее) а зiче 'нтр'адевър
Маї пуцiн съ ва креде дескжт ачещї немернiчї
Спержурi крезуцї л'ачела че е вжидут де джнші?
Пжн'аиу жура дъръ еї че иуе, пуцiн
Аскултесе о мумъ. Дупъ ворбе ші дор
Ва жудека породул де сжит адевъратъ
Мумъ, саў ну.

Апiе

Еў сiигур, требуе ачi съ жудек;
Ші орї каре съ такъ. — АчеѢ ші маї мулт,
Каре пъстржид спре уръ мжнiе саў амор,
Вржжмашї ла дрепт фiреще, пъртiнiнд тот л'ауна,
ПрѢ мулт ͡ѧнтурбурарь ші сгрiварь дрептатѢ
͡Ѧн Рома пжн акума.

Ічiлiе

Аста е трiбунал
Ші ну е пъртiнiре? дрептул че ертат е
Ла орї каре, ом. Астъзї 'л опрещї ту ла о мумъ?

Апiе

Ту, къчї аї фост ал плебi трiбуи мъ 'нвецї съ жудек?
Д'аш фi прiват ка тiне ші еў аш фi мiлос
Ла нумеле де мумъ ші де фiiкъ прѢ мулт;
Дар ͡ѧн жецул аста драгосте ну с'аскултъ:
Нiчї плжнсу, нiчї небуне амерiнцърї аiчѢ

N'аѹ кръзъмжнт, нѹ, нѹмаї дрептатѣ. Маї ↑нтжю
Съ'шї факъ аръторѣ пжржшѹл. Вом ведѣ
Ла ѹрмъ, префъкѹтъ, саѹ нѹ де ва фі мѹма.
Аша сілеще леџѣ... Дар въз къ вої акѹма
Nъдеждѣ 'и леџї нѹ пѹнеџї.

Ічіліє

Пѹрѹрѣ с'аѹзім
Ръсѹнжнд леџї аічѣ, кжнд а челор пѹџін
Орї че вое е леџе? Дар дака ↑ндръснеще
Акѹм' але прончие чела че ле апасъ,
Ші еѹ ѹн дрепт де леџе воїѹ аръта; ші зік
Къ нѹ е кѹвіінцъ пе фат' а жѹдека,
Де нѹ ва фі де фацъ ачі ші ал еї пърінте.

Nород.

Біне зіче. Да, есте требѹіенчос, съ віе.

Маркѹ

В'ам спѹс к'ал еї пърінте нѹ е конщіінцат
Де'ншелъчюнѣ мѹмі.

Ічіліє

Дар еѹ д'авоастръ сжнт;
Ші де'нтрепріндерѣ аста, де нѹ т'еї лъса ↑нграбъ,
Кѹржнд о съ м'аѹзъ Рома съ даѹ пе фацъ
Манеџѹріле воастре.

Апіє

Тачї, Ічіліє. Тачї.
Че сокотещї? ↑н чіне? ↑н чіне те'нкрезї тѹ?
↑н челор пѹџін мѹрмѹр, че л'а та кѹвжнтаре

Фак' сгомоте ші аплаȣзї? прѣ мȣлт те 'ншелї, небȣне!
Міє єȣ ꙟм сѫнт реазьм; єȣ сінгȣр: прѣ кȣрѫнд
Драгостѣ, ка ші ȣра, пієре л' аї тъї ȣрмашї. —
Єȣ чіистеск нȣма плебѣ, нȣ'мї пасъ де Ічіліїї.
Єї сбієр, єȣ нȣ мъ тȣрбȣр. Де ȣръ нȣ 'мї є тѣмъ,
Хȣле д'асфел де оаменї прѣ мȣлт деспрецȣєск.
Ічіліє
Біне фачї, съ кȣвіне, да, съ деспрецȣєщї
Пе чел че сȣпȣс 'цї єсте; дар кѫнд черѣї ꙟи міль
Фаворȣл прѣ задарнік; кѫнд те префъчѣї дȣлче,
Ȣміліт спре трȣфіє, спре німічіє дрепт,
Пентрȣ нелєцȣіре кȣчерик некорȣмпт,
Атȣнчѣ тє аȣзіръм ворбінд маї пȣцін фалнік.
Акȣм тє аї дат пе фацъ, а вєнї іар ла тѣпацї
Прѣ тѣї гръбіт небȣне. Ꙟн тоате єщї тіран,
Віртȣціле лȣї тоате ꙟи тіне прістосєск,
Фії ꙟнцелепт пріи єле: ші л' аї тъї семенї фіє
Чѣ маї дін тѫнѣ віртȣте, ꙟнцелепчȣнѣ, базъ,
Темеїȣ ал тіраніі че ренаще авȣ.
Нород
Прѣ мȣлте зіче ъста, дар адевър гъріид.
Апіє
Єȣ мъ кредѣм аічѣ а жȣдека о роабъ
Іар нȣ ал чева астъзї. Акȣма въз прѣ біне
Къ сѫнт сіліт съ жȣдек ꙟнтѫнѣ ȣн ꙟндръзнец.
Ічіліє
Ші єȣ гѫндѣм аічѣ пе дрепт а апъра

Nащерѣ унеї фете, слобода мѣ соціе:
Дар дака почіў съ апър еў дрептуріле Ромі
Ші дрептуріле меле, ші але тутурор
Четъценілор астъзї, върсжнд сжнџеле меў,
Чел маї феріčіт, мжндръ, еўмъ фълеск маї маре!

Нород

Путерніче кувінте! че фок! Роман ел есте!

Апіе

Ліктори, жнконжураці'ла, ціненці пе капулуї
Тъїоаселе сесуре; ші кум с'омішка...

Вірџініа

Ну,

Ну, ферѣскъ черул! павъза луї еў, ятъ,
Ліктори, ловіцї пе міне, пе міне тжржцї роавъ.
Нуціn 'мї есте робіа, німік 'мї е а мурі;
Нума вітѣзул нострув фіе невътъмат,
Апърътор ул Ромі...

Апіе

Дін коастаї десліпіціо.
Таїнікъ унелтіре! Романї, се піерде Рома.

Ічіліе

Стацї, ятъ пентру міне, ші пентру еа ун фіер!
Де вецї депуне сілъ: съ ну в'апропіацї
Пжнъ кжнд еў ръсуфлу.

Нород

Де німенї ну съ теме!

Ічіліе

Ꙟнтжїȣ еȣ морт аічѣ, пе ȣрмъ еа ръпітъ. —
Таїніка ȣнелтіре аȣзіцї дар, Романї;
Ші кȣм съ перде Рома, де, аȣзіцї ꙟнтжїȣ
Ші апоі ꙟн окі вощрі лъсацї съ мъ омоаре.
Апіе д'амор арде, ел ꙟпентрȣ Вірџініа ...

Nород

Че! а 'ндръзніт атжта?

Ічіліе

С'о 'ншеле съ 'нчеркъ;
Кȣ рȣгъчюні кȣмпліте ші кȣ амерінцърї;
Ꙟнсфжршіт ші кȣ аȣр, спре маї маре окаръ,
Віціȣл ꙟн пȣтере, фалнік, ꙟнгъмфат, мжндрȣ,
Дефаїмъ пе віртȣтѣ асігȣрат ꙟнтрон.
Дар еа нȣ е нъскȣтъ дін сжнџе патріцїан.
Іатъ де че нȣ поате с'о кȣмпере кȣ аȣр.
Кȣ сіла се ꙟнчѣркъ, ші спре адеверірѣ
Амъцірі, ꙟмї паре, къ е дестȣл съ щіцї
Nȣмеле нȣм' ачелȣї, каре ва 'нкредінцат.
Тремȣрацї дар пърінцї, ші пентрȣ социї соцї. —
Че маї авецї аперде? нȣмаї віаца, каре
N'ацї сігȣрат. віаца! чѣ о маї фі оаръ, кжнд
Патріа, чінстѣ, нѣмȣл, ші лібертатѣ піер?

Nород

Пентрȣ ноі, пентрȣ фіі, лібертате, орї моарте!

Апіе

Мінчюнъ есте аста ...

Норо𝔡
Лібертате, орі моарте!

Нуміторіа

Маї опреще𝔣ї мѫніа, норо𝔡 прѣ џенерос.
Спре а се върса рѫурї де сѫнџе де Роман
Фаталъ сь иу фіе прічінъ ал меу сѫнџе.
Ɐнтру нумеле вострус, въ рог съ се аштепте
Вірџініе, ші фацъ, ку со𝔣ул меу, ку воі,
Пе курата мѣ фіікъ с'одесвіновъцеск
Д' ачѣстъ мінчіноасъ несуферітъ пѫръ.

Апіе

Тъчецї, такъвъ гура, орї де ну еу акума
Ɐмилінітор прѣ страшнік де леџі, воіу аръта
Чь путере аў еле. Задарнікъ ве е
Ɐнчеркарѣ ꙟн сілъ. Ку стрігърї десфрѫнате
Ну добѫндіцї дрептате, прекум а'нтурбурао
Сѫнт прѣ непутінчоасе. Да, еў воіу доведі
Къ Ічіліе мінте. — Ел капу чел д'жнтѫіу
Ал орі че неуніре, де мулть време арде
Чініл съ версе сѫнџе. Трібун ера ал вострус
Ші круд връжмаш де обще. Ɐнтѫіу а пръпъдї
Пъріиці, ші ла урмъ народул а'ншъла
Ші а'нтемеіа жугул а куцетат спуркату.
Турбарѣ са акума ꙟн ноі есте депусъ.
Лунеї четъцї славе фрѫул а'нкредінца
Ɐн мѫна челор зече віс'а пърут прѣ дрепт.
Воі ꙟншевъ пе міне кѫт сѫнт воі мъ фъкуръцї,

Воĭ, обосіці де вражбе, де неȣнірĭ фатале.
Іатъ, абіа ренаще доріта паче акȣм,
Ші воĭ, ла о мішкаре челȣĭ маĭ лепъдат,
Челȣĭ маĭ мік дін Рома стаці гат' а 'нтȣрбȣрао?

Нород

Аша е; еа е жȣде: дар с'аȣзім че зіче,
Че ръспȣнде вітѣзȣ?

Ічіліе

Да, есте адъвърат,
Воĭ 'лаці фъкȣт атȣнчѣ, жȣде, леџȣітор;
Дар с'а ꙟплініт анȣ. Прін віклешȣг ла ȣрмъ
Ві съ фъкȣ іар жȣде. Акȣм тіран прін силъ.
Нȣмеще жȣгȣл паче. Нȣ е паче Романĭ,
Аста е сомн де моарте. Сѫнџеле нострȣ 'н кѫмп
Неꙟчетат се варсъ, ші чіне 'л соарбе? оастѣ? —
Пе Січіе вітѣзȣл, къчĭ ꙟндръзні п'а веке
А нȣмі лібертате, нȣ 'ла ловіт п'аскȣнс
Нȣ ла ȣчіс кȣмпліті дечемвіралȣл фіер?

Апіе

Січіе фȣ ръсколнік ꙟн кѫмп...

Ічіліе

Дар ла чеоаръ
Еȣ маĭ дескріȣ оморȣрĭ? въ сѫнт прѣ кȣноскȣте.
Еĭ сѫнџе пѫн' акȣма ꙟн Рома н'аȣ върсат,
Дар кȣ мѫнъ прѣ ларгъ аȣрȣл рісіпеск,
Ка съ фіе ла ȣрмъ ȣн преџ грозав де сѫнџе.
Чіне кȣџетъ астъзĭ ші ка Роман ворбеще

Есте връжмаш ал Ромі. Дела фете, ведецї,
Соцї, пърінцї, лібертате шi чінсте се рънеск.
Че маї ашептацї даръ? чел маї круд жуг, маї аспру
Де кжт орї каре моарте, кіар де вої пропус воъ,
Чї авіа въ ласъ фацъ шi нумеле де ом,
Че ну вi съ маї каде, де че ну'л сфъръмацї?
Романї сжнтецї? с'ауде глас де Роман, дар фапте
Де Роман ну въз: сжнџе врецї ка съ въ'мбуnзЂскъ?
Н'а тіранулуї фрунте семнул де моарте въз.
Воï, ѧнсетацї де сжнџе, сателіцї че ашептацї?
Апіе, іатъ капу че еў воіў трункіа астъзї,
Орї ва рънi а Ромі, орї ва да лібертатЂ.
Пжнъ кжнд ѧнтре умерї семец ачест капсъ,
Апіе, ту съ тремурї. Да, ѧл веї аузi
А стрига лібертате, арме, шi ресбунаре.
Де ну маї аре Рома шi алцї Романї ѧн грижиса,
Еў сжнт, ла нuoў Гранкіиіў, поуі Брут, віў ...
Възї, ну мъ тем, ну тремур, ну фуг, іатъмъ!...

Вірџініа

Д...!

Апіе, цінецї ура, съ ну вершї ал луї сжнџе,
Ну суферъ нородул. Амерінцї о віацъ
Прѣ мулт фолосітоаре: пе міне 'н локул луї
Оморъ. Асфел Рома шi ту піердецї пуцін...

Ічіліе

Че фачї? ту, Вірџініо, ту те роџї ла ун Апіў?
Ѧн фаца мЂ ш' а Ромі? де мъ юбешї ѧнвацъ

Л ну те теме. Ѫнсъ де сжит датор а 'ці да
Еў чѣ маї д'жнтжіў прубъ д'амор, віаца, ту,
Ѫн кіп де дар прімещео, ка о Романъ ѫнсъ
Че ещі ші амѣ соціе.

Нуміторіа

Фатал момент, прѣ гроазнік!
Апіе де! маї рабдъ фіербінте те маї рог!
Вірџініе съ віе.

Нород.

Съ віе, тоці воім.

Апіе

Дін тоці маї мулт еў ѫнсъ воеск съ фіе фацъ.
Ѫн фор' в'а щепт аічѣ пе тоці ла зіоа албъ. —
Е віноват де моарте Ічіліе, дар еў
Ну, ну'л осжидеск ѫнкъ; воі поате сокотіці
Къ 'мі е тѣмъ де дженсу. Пентру акум тръяскъ,
Ші, д'о воі съ фіе фацъ ла жудекатъ,
Інтре армат, ку дженсу ші воі армаці веніці.
Ѫнтжіў сентенца роабі а да веці аузі,
Ші пе а луї ла урмъ. О съ ведеці къ сігур
Ѫнгру а са віртуте, Апіе ну се теме.

Марку

Дар лецѣ поруначеще къ пжн' атуичѣ еў
Роаба с'о ціў ла міне.

Ічіліе

Поатъ фі оар азіл'
Ла о чінстітъ фатъ спурката касъ чиуї
Кліент вждут? Ну, леце пжнъ 'нтр'атжт кумпліть

Nѹ ε, д'офі с'о рѹпεм.

Марку

Чіне дар ε кεзаш?

Чіне ва пъзі фата?

Nород

Кεзаші, ноі тоці.

Ічіліε

Ші еѹ

Кѹ джиші, да. Съ мεрцεм. Мжіне соарεлε 'н славъ
Дε соціле ноастрε, дε ноі тоці ачі сігѹрі,
Саѹ морці о съ не възъ.

ШЕNА IV

АПІЕ, МАРКУ.

Апіε.

Чε! ꙟл ѹбεщε εа?

Еа ε а лѹі соціε? — Акѹ ла'л меѹ пропѹс
Маі тарε стаѹ маі страшнік. Дѹтε, ꙟнаръснεц, тѹ, дѹтε!
Ꙟнврεдііε ꙟи плεбε, пжнъ εѹ...

Марку

Маі възѹтаі

Маі гата, маі апрінсъ плεбε, а съ ръскола?

Апіε

Алт н'ам възѹт німіка! нѹма пε εа 'м възѹт!
Ш'амѣ ва фі! — Чε оаръ? съм тεм веі, а зічε?
Ші жнаръснεщі а зічε лѹі Апіε ачѣста?
Дε плεбε чін с'ар тεмε ар пѹтѣ аі фі стъпжн?
Ꙟнтжіѹ а пжнді врεмѣ, пъ ѹрмъ а'нтжмпіна
Фѹріа са грозавъ, піεпт сεмεц тот д'аѹна

Скꙋрте нъдеждї амаре, кꙋвїнте веиїноасе
Шї аместекътоаре пꙋрꙋрѣ аместекжнд:
Іатъ кꙋ че міжлоаче ам пжшіт ла мърімѣ'мї;
Шї несте омеиїре мъ воїꙋ ⱡнъаца ⱡисъ.

Маркꙋ.

Пжнъ кжнд веде зіоа Ічілїе, 'н задар,
Тꙋ нꙋ ꙋміЛещї плебѣ, нічї къ оамъцещї.
ⱡи страшнікаї ворбіре шї ⱡнтрꙋ трібꙋнала
Мꙋлта са істецїме, адꙋкжндꙋшї амінте
Д'але еї прѣ векї дрептꙋрї, гъсещё нꙋ фок нестінс
Прѣ пꙋтериікъ іаскъ, чё апріиде слобод пієпт.

Апіе

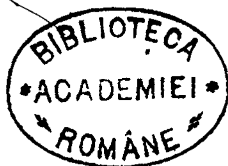
Пжнъ кжнд ⱡмї ръмжне тімп а маї фаче алта
Ічілїе тръіаскъ. помпа десꙋферінцъ нꙋ е орї фолосєще
Ічілїе тръіаскъ, шї плебѣ ва ведѣ
Къ еа прѣ пꙋцін поате а мі се 'нпротіві.
Тꙋ веї ведѣ ⱡиграбъ нꙋбірѣ чѣтемꙋтъ
Nестаторнічиї плебе скімбатъ 'ндефъїмаре.
Нъ капꙋ лꙋї Ічілїе ва ведѣ ꙋра еї.
Фіемї шї ла рꙋїнаї тот плебѣ інстрꙋмент.

Маркꙋ

Дар де съ ва ⱡнтоарче Вірџініе, Еї! кжтъ,
Кжтъ маї нꙋ 'идръснѣлъ ⱡнтꙋрбꙋрата плебе,
Ш' Ічілїе пꙋтере!...

Апіе

ⱡнтоарчерѣ лꙋї крезї?
Віно, шї афлъ ⱡнкъ къ де чел пжидіт тімп
Амъ фолосі біне, нꙋ сжнт ліпсіт де артъ.

АКТꙊЛ III

ШЕNА I.

ВІРЦІNІЕ.

Іатъ 'нсфжршіт річорꙋл пꙋсеꙟ пе прагꙋл Ромії
Пар'къ мь жмпъиаръ фріва, нъдеждѣ, міла,
Драгостѣ пъріитѣскъ.—Дар кжт маї мꙋлт пжшеск,
Д'ал меꙋ лъкаш м'апропіꙋ, атжт маї мꙋлт мъ тем!
Nоаптѣ 'ші жнтінде вълꙋл: мъ дꙋк сь іаꙋ жи брацемї
Де нꙋ'мї вафі ръпітъ, сіогꙋра амѣ фіікъ,
Ал вецежіте'мї вжрсте реаземꙋл чеа маї скꙋмп,

ШЕNА II

ІЧІЛІЕ, ВІРЦІNІЕ.

Ічіліе
А!... дꙋмнезеꙋл Ромії, Віргінііе, тѣадꙋс!
Грабніка та сосіре 'мї е феріщітъ піазъ.
Віргініе
Очер!.. че въз? Ічіліе?... ах! еꙋ сбꙋраꙟ дін таберї

Спуне'мі, сосеск ла врем? а чѣреа віа 'нарьзиеск;
Сжнт еꙋ нъріnте жикъ?

Iчiлiе.

Iубіта фіiка та
Слободъ пжн'акума ші пеатінсъ есте.

Вiрџiнiе.

О дулче букуріе!.. о фіiкъ!.. маї ръсуфлу...

Iчiлiе.

Да, фіiка та тръеще; дар џеме 'н плжнс амар
Ку тікълоаса мумъ. Ла ꙟндоіалъ стаꙋ
Ку інімеле тръмжинде д'а лор вечнікъ соартъ;
Пунтул сосіреї тале дореск ꙟнфлъкърате
Ші юръшї діи противъ, прѣ мулт се тем де еа.

Вiрџiнiе.

Фервінтѣ'мї дар хрэре аузіръ'џї, о Зеї;
Воï че 'мпутерніціръџї ун труп де мулџї анї вещед,
Касъ сосеск ла време орї съ скап амѣ фіiкъ,
Орї съ мор пентру джиса.

Iчiлiе.

Аскултъ; хотържт
Ші еꙋ сжнт а съпао, орї а мурі; дар ту
Ещї татъ; аї оармъ, че ну 'міе датъ міе,
Ші ла норол мулт поате; лакръміле.

Вiрџiнiе.

Дар че?
Ноï ла че сжнтем оаре?

Iчiлiе.

Тот ачест праг че калчї,

Ера азї дімінѣцъ кѫмпȣл нелеџȣірії:
Ачі а'нчепȣт лȣпта. Ȣн Маркȣ въз ворбеше,
Вієршȣнарѣ лȣї Апіє аскȣнде кȣ мінчȣні.
А жинела нородȣл прін орї че мешешȣг
Сѣл хитъ, се сілеще, чере, ші лиџї пропȣне,
Ші мъртȣрії ші прȣбе. Апіє кредѣ астъзї
Фъръ нічї о невое съ поатъ а да сфѫршіт
Ла крȣнта жȣдекатъ; дар еȣ ам ꙟндръзніт
Еў маї ꙟнгѫнѫ зічѣ спȣркатаї амъџіре
С'о даў пъ фацъ; ꙟнсъ веніръ'џї а претінде. —
Е! плебѣ л'алтъȣ нȣме че ръкнете 'нъльца!
Кȣ фрȣнте нрѣ съніnъ се префъчѣ істеџ
Дар німаї де фрікъ ші сѫнџіле 'нгеџасе,
Тремȣра тікълосȣл, крȣнтȣл, спȣркатȣл жȣде,
Съ 'ндȣплекъ ла ȣрмъ, а зіс съ те ащептъм. —
Ла 'нтоарчерѣ та, крȣдȣ, атȣнчї мȣлт мъ темѣм
Съ нȣ'џї ꙟнтінзъ кȣрсе; ші 'ндатъ съ те піарзъ
Ші фіїка та, ші Рома, ші еў... дар іатъ Зеї
Пе дрепт те ісбъвіръ. Ел времѣ а хотърѫт
Ла кȣмпліта сентенцъ мѫїнѣ а лȣ шаселѣ чѣс:
Кȣм с'о лȣміна черȣл аратъте ла плебе
Прѣ ювітор пъріите, кȣ дор, кȣ фок, кȣ лакръмї
Чере'џї ата копіль; нȣмаї дела нород
Съ нъдеждȣещї міль: ел поате, нȣмаї ел
А да ȣнȣї пъріите фііка,*) міе амѣ соціе,
Чінстѣ еї ші віаца, ші Ромії лібертатѣ.

Вірџініе.

Еў кѫт те џіў де маре, Іцілїе тȣ щії . . ,

Дестуль 'ціє довадъ, цінере те ам алес.
Д'о драгосте курать треї ші прѣ марї скжитее
Ард ші пътрунд мілоаса'мї інімъ. Іубеск Рома,
Одрасла мѣ, алмеў сжнџе, ші пъ віртутѣ та.
Де ва фі требухінцъ, ку тіне еўорї че,
Кжте пръпастії тоате а ле 'нфрухита сжнт гата..
Дар ініма та маре, фербінтѣ'цї ↑ндръснѣлъ...

Ічіліє.

Ші кжнд оарешї віртутѣ ↑мултъ с'а маї пърут?

Вірџініє.

Задарнікъ кжнд есте; кжнд ватьмъ п'ачел
Че хрмъгор жї есте, ші нічї ну фолосеще
Пе чела че оаре. — Еў ящї даў аскултаре
Пътрунс д'о сфжнтъ хръ, че'н іініма'мї апрінд
Окара фіїчі меле, ші 'ал патріі жуг:
Прічіні дестул де маре...

Ічіліє.

Съ не деспърцім оар?

Прічіна есте уна, н'о щії? ту ешї прічеге. —
О ї Рома есте Рома, ту фіїка ваї авѣ,
Еў воюі авѣ соціє ші віацъ атунчї;
Орї къ робітъ есте, ші алт ну маї ръмжне.
Де кжт а'м пумна фіерул.

Вірџініе

↑нкжт пенру акума
Роабъ де тот е Рома: еу пеитру еа мъ тем
Съ ну даї ↑н прімеждії; орї че мішкаре аку
Алжичілеї ране ші маї мулт ↑нтържъ.

ШЕNA III

NȢMITOPIA, BIPЏINIA, ІЧIΛIE, BIPЏINIE

Nȣміторіа.

O!.. біне въз... єлє!

Вірџініє!

Вірџініа.

Пъріnте!

Вірџініє.

Ꙟntр'адевър? тȣ єшї?

Соціє! фїїкъ!.. ꙟnбрацїмї!.. о, чер! сімц ... къ

пȣтереа'мї...

Вірџініа.

Тє стрꙟnг пъ піепт пърінте, пꙟnъ кꙟnд ієртат 'местє

А те nȣмі пъріnте.

Nȣміторіа.

Пентрȣ сосірѢ та

Гріжа ші nеръбдарѢ кȣ тотȣл nе а копріnс.

Дъ мȣлтъ nеръбдаре ішірꙟм ꙟnаінтеції...

Віpџініа.

Грабnіче ші тремꙟnде акȣ де тіnе 'nкаїлѢ

Nȣ воїȣ мȣрі департе. Аке маї ведѢ іар

Nȣ маї авѢм nъдежде.

Ічіліє.

Ваї! кꙟт е де 'nтрістат!

Nȣ поате съ ворбѢскъ. жисъ абїа ръсȣфлъ.

Нумiторiа.

Nεспусъ ферiчiре, съ те маї ведем ноï астъзї
Дiн кѫмпул вътълii сосiнд iар вiнгътор.—
Дар въз къ'шї плѣкъ фрунтѣ, пе каре стрълучѣ
Лауре алтъдатъ, акум посоморѫтъ
Шi де амар копрiнсъ! Аша дар ѧнтр'атѫта
Акум'цї аї скiмбат фаца ѧн кѫт шi аї воï
Niчї фiiкъ, нiчї соцiе съ н'аї маї фiавут?
(Каре 'цї ера скумпе шi нумаї пентру еле
Драгъ 'цї ера вiаца шi прѣ дорiтъ слава?)

Вiрцiнiе.

Еў...А фi... соц... Пърiнте'ѧнкъ сiмц къ'мiе драг
Шi де мъ отръвеще дору неспус амар.
Дар дака 'н Рома астъзї пъкат се сокотеще,
А вѣ фiiчї е вiнъ; еў маї ѧнтѫiў де вiнъ,
Еў воiў фi де осѫндъ. Ах! слободъ ера
Слобод' ера Рома ѧн зiо'ачѣ кѫнд?,
М'ам ѧнсоцiт ку тiне, слобод' ера атунчѣ
Кѫнд спре ѧнкредiнцаре уneї драгосте сфiнте
'Мi аї дат пе Вiрцiнiа. Амѣ ещї фiiка мѣ
Сiнгур' а мѣ нъдежде, де мiне те аї крескут
Субт умбра де легї сфiнте. Атунчѣ пъзiторi
Де авуцiа ноастръ, де чiнсте, де вiацъ
Ера жудекъторiї аї Ромi дрегъторї.
Еї ръпiторї акума? .. Де, нумаï плѫнце, ну...
Nу мъ сiлi а плѫнце;— Nу, къ ну се кувiне

Ла ун Роман ръсбоїнік труділдусе а пләнџе,
Кәнд чінстѣ луї пътатъ, ръпітъ фіїка луї
Шi леџіле стрікате, лъкръмї репеде ї смулг
Дін інімаї бърбатъ ... Чi пентру въ зъдарнік...
Nу фолосім ку пләнсеї.

Вірџініа.

Шi еў, еў а та фіікъ.

Де н'аш фi фост нъскутъ дін сексул фемеєск
Аш фi ръспунс ку лъкръмї ла чел че а'ндрьсніт
Амъ кема де'роабъ? Дар еў сәнт о копіль
Nеармать, почиў піерде пърінтеле шi соцул...

Ічіліе.

Nімік н'аї пердут ꙟнкъ, ндеждѣ н'а мурiт:
Те ва апъра плебѣ, черул, шi ноі: дар нар
Де ну'цї ръмәне алта де кәт шi ту 'нпреунъ
Ку ноі а пері астьзї ... Еў тремурәнд зік алта...
Тъкәнд кюр шi пърінцi 'цїо зік... Да, ту ку ноі
Веї пері ꙟнпреунъ. Еў, еў воиў ꙟнтрарма
Прѣ новіла та дрѣптъ ку пумнелул меў ъста
Д'ал меў фумегәнд сәнџе: ꙟнсь 'цї ва бате аузул
Гласул меў чел дін урмъ ка съ ну уїцї н'аї фост
Nъскутъ фіїкъ унуї маре вітѣз Роман,
Слободъ'а мѣ соціе.-- О, прѣ задарнік вуцет,
Каре мъ 'нфіорѣзъ! Nетімпос пәи'акума.

Вірџініа.

Nумаї куџетул ъста мъ ціне пънъ мәнт.

Де мъ везї върсжнд лакрьмї, . . . Еў, нў пажнг
ɵоарта мѣ,
Нумаї п'ата урсітъ. Нъскут спре марї деприм-
дерї
Ту спріжініръ Ромії, ераї съ фії шї слава;
Пажнг къ те въз акума луптжндуте 'и задар.
Тріста мѣ лібертате ръпіт'а апъра.
Тот фел де каріеръ де слав адевърать
Се 'нкіде пентру тіне. Пажнг ꙟн тіне чи суфлет
Суфлет Роман а тжта, кжнд Рома ну маї е.

Вірџініе.

Шї ту, ту нумї ешї фіїкъ? Аузъ дар, акум
Чеа че тъгъдуеще.

Нуміторіа

Ах! нумаї еа, еа есте
Аї вещежжтеї ноастре віеці скумпул 'рѣзим.
Шї маї ꙟнтжїў д'а пієрдео, воеск еў а мурі.

Ічіліе.

Іубіта мѣ содіе, таре е ал тъў амор
Де ноі прѣ вреднік есте, чиа ку ал меў семен;
Ла орї че а плекаре, драгосте, ꙟи кжнтаре
Тімпї прѣ спуркаці акума ні се ꙟмпротівеск!
Фіе 'нтре ноі дар астъзї, д'амор пьріитеск семн,
Одор де кожугаре нумаї фъгьдуінца
Де а морцїї скімбаре.

Віргиніе.

О фії меї! ... Атжта
Віртуте се'кувіне се п'аръ? ... ші чеї че
Вітежї діи еї с'ар наще, аї Ромі фії,
Nеваств, ші аї ноштрі, а'ї луа ноі ↑н браце
Нумаї авем нъдежде? ... Де че ероі се пієрде
Прѣ сфжнта семенціе, о чер! періид аку
Асте слободе саде!

Ічіліе

Д'ам фі авут копії,
С'ар кувеиі а плжнџе. Ам фі тжржції акумэ
Орі съї дъм робі ла алції... Роб, еў пе ал меў
сжнџе?..
↑нсумі ку амѣ мжиъ, ↑исум'лаш фі учіс.—
Е! ъъчї иу сжит пъріите, да, еў де аш фі фост

Віргиніе.

Че луміиъ! че фулџер! ал тъў кувжит прѣ гроазиік
Тачї.. Те рог, тачї.

Nуміторіа.

Сжит мумъ, ші сімц че веї а зіче
Ла плжис оржндуїте, дъ че съ и'авем иоі,
Тікълоаселе муме, путере ↑идестул
Ку дорул потрівітъ

Ічіліе.

Дар пъріицїї ші соції
Ла дор ку воі сжит уна, маї марї ла ↑идръзиѣлъ..
Еў ↑нсъ ші иъдежде ам фіік'а та а скъпа.
Поате иоі сінгурі иумаї Віргініе ші еў
Сжитем ↑и Рома; сінгурі иоі, да, иоі дестуї сжитем

Віацъ а да ші уръ ла тот иородул Ромії.

Віргініе.

Ах! кувінтеле тале де ші ръварсъ фок
Де ші сжит фоарте таре ну пот ꙟтр'адевър
А деіщепта иородул, че стъ цемжнд ꙟн лаицурі
Нічі а'л траџе ла фапте вітезе ресімціте!
Нумаі скърі грозаве ші сжнџе ва путѣ
А іесуті ла аста. -- Ромъ! ту, ка съ скапі
Дін гуріле спуркате кумплііцілор Таркінії,
Сілітъ фу атунчѣ пъ прагул тъу съ казъ
Учісъ кіар де сіне о Романъ куратъ.

Віргініа.

Де ва фі прін путінцъ пе Ром'а деіщепта
Дін летаргул еі астъзі, сжнџе курат върсжнд;
Версесе. Да, пъріите, соцуле, де! ловіці;
Іатъвъ, іатъ, піептул -- че! еу вѣ сжнт прѣ скумпъ?
Аці тремура воі оаръ а'нфіџе н'міне фіерул?
Еу іатъмъ, ну тремур, даці! міе фіерул, даці!
Фіе кіар тот иородул мартур ла моартѣ мѣ;
Ші ла ура чѣ веке съ'л траг' астъ ведере.
Еу воіу фі стѣгул астъзі ла дрѣпта ръсбунаре,
ꙟн сжнџеле'мі вітежіі де ржвнъ тоці апрінші
Съ 'нтінгъ ал лор палош ші пжнъ ла мжнер,
Тоці съ'л жнфігъ н'піептул тіранулуі ꙟндатъ.

Віргініе.

Тачі, фііке, тачі! ваі міе! че фіорі мъ купрінде

Ічіліє:

Тъчеці! нꙋ се кꙋвіне ініи' а сфжшіа
Маї мꙋлт кꙋї пъріите маре вітѣз Роман.
Че фолосім ноі оаръ съ'л ждемнъм ла моарте?
Де трацем ліи стръмоші.— Ꙟ пꙋціне момнте
Де съ кꙋвіие моарте, воім шї ноі а мꙋрі.
Вірџініе, маї лꙋте о дать съ маї везї
Жерфелнічіле тале кꙋ фіїка'цї ші соціа.
Поате къ'цї ва фі аста чѣ маї дін ꙋрмъ ноапте
Ꙟи каре ці с' аратъ ал мꙋлцъмірії лар.
Тікълоасе пъріите, немърџініитꙋ'цї лор
Nꙋмаї ꙋн мінꙋт аре ждикъ де мжнгжере.

Вірџініе.

О крꙋнтъ ноапте! ... Мерцем: мжїне ла зіоа алъ
Ічіліе, аічѣ іаръші мъ веї ведѣ.

Ічіліе.

Чел маї ждитжіꙋ аічѣ еꙋ воїꙋ фі мжїне, еꙋ,
Прегътіндꙋ'мї вітежі чеї пꙋціиї дар прѣ вредиічї
Ла прѣ 'налта іспрaвъ. Дꙋте ші веї фі мжїне
Ꙟнкредінцат ждитокмаї къ и'авем алт партіт
Де кжт н'ал меꙋ, де сжнце.— Noї мжїне, морцї орї вії,

Ꙟи плінъ ферічіре вом фі, драгъ соціе!

Вірџініа.

Кꙋ тіне ферічігъ жи вечї віе, саꙋ моартъ.

АКТѪЛ IV

ШѦНѦ I.

АПІЕ МАРКѪ

Апіє

Вірџініиє ѧи Рома?

Маркѫ.

Е прѣ адєвърат

Апіє.

Тѫ л'еі възѫт?

Маркѫ.

Кѫ овї'мї ші'л веї ведѣ ші тѫ,

Къ єл де тіиѫ 'нтрѣбъ.

Апіє.

Дар кум а' нъръзніт оаръ

Сь іасъ єл діи таберї, кѫид єѹ кѫ дінадінсѫ.

Страшиік ам дат порѫнкъ аколо а'л опрі?

Маркѫ.

Порѫнка та ла време пє семнє н'а сосіт;

Орї къ иѫ се сіліръ а'џї слѫжї кьпітанії . . .

Апіє.

Чіне а нъръзніт атъта ѧн кжт се зьвовѣскъ,

Порꙋнчіле лꙋї Апіꙋ а нꙋ ле ꙟмпліні?
Ічіліе 'наінте'мї а апꙋкат кꙋм въз...
Дар осъї фак ръсплатъ, ші кіар кжт мерітѣзъ.
Пе Вірџініа ꙟнсъ ші пжи'а нꙋ о траџе.
Ла трібꙋнал іеꙋ астъзї, се веде к'а сосіт
Вестѣ 'лал съꙋ пърінте... Фацъ фіінд ші еа
Прѣ мꙋлт се скімбъ лꙋкрꙋ... Дар фіе, нꙋ мъ
тꙋрбꙋр...

Маркꙋ.

Кꙋ фата ліи преꙋнъ пърінџі еї пе дрꙋмꙋрї,
Ꙟн жалніче вешмінте ор каре 'нтжмпінжнд
'Л опреск, се рог де джнсꙋ, ші лас ꙟн ꙋрма лор
Ꙋрме де лор, дъ плжнсет; поате трекжнд п'аічѣ
Ші тꙋ осъї везї астъзї.—Дар поате къ акꙋма
Ічіліе алѣргъ пе плебе а ръскола,
Ꙟн чінс' д'ꙋн стол маї маре, рꙋгжнд, амерінџжнд
Кꙋ мъртꙋрії де фацъ, кꙋ жꙋръмінте стрігъ.
Плжнсетꙋл ꙋнеї мꙋме фрꙋмꙋсеџѣ фечоарії,
Ꙋнꙋї ръзбоінік татъ кꙋражꙋл ꙟмпілат,
Ші амерінџарѣ ꙋнꙋї трібꙋн рібел, фіерос,
Сжнт о грознікъ іаскъ о флъкъръ маї маре
А'нволвора! — іаџї сѣма.

Апіе.

Тремꙋръ тꙋ пе сѣмъ'џї;
Д'еї врѣ ші пентрꙋ міне, дар еꙋ нꙋ тремꙋр нꙋ.—
Дꙋте, въз пе Вірџініꙋ ла міне акꙋм венінд.
Ласъ мъ кꙋ еа сінгꙋр.

ШЕНА II.

АПІЕ, ВІРЏІNІЕ.

Апіе.

Кум дар кутезі ту, спуне'мі;
А лінсі діи командъ, а лъса н'кжмп ошірѣ?
Аша осташії Ромії, астъзі ҭи воѣ лор
Ку пліпъ пенгріжіре віи, орі се'пторк, орі стаў?

Вірџініе.

Да, есте кувіінцъ кжнд аре кувжит страшнік.
Ку тоате къ еў леџѣ прѣ страшнічеі міліції
Ҭи служба че мъ афлу де мулці ані, н'ам къклат.
Еў л'аст' ам черут воѣ. Ҭи Ром' аку мъ'пторк
Віў пентру амѣ фіікъ... Ші ції.

Апіе.

Ту пентру кжпса
Че почі а'мі спуне, каре съ пу'міо спуе леџѣ
Ҭи том маі таре?

Вірџініе.

Аскултъ. — Пъріите сжптміло с!
Ші ка пъріите тремур! Ҭитр'уи задар аuз
Ръсунжнд ҭипрежурумі глас де амеріццаре
Ҭи фаворула меў плебѣ. Прѣ маре 'ці е путерѣ;
Џіў, ші пріи сілъ а 'мпінџео н'еі путѣ;

Ші къ 'и маї марї прімеждіі пе Рома a'мбржнчі
Еў почіў фъръ а смулџе пе фііка мѣ дін мжна'цї.
Дар. Апіе, цацї сѣма, ну кумва съ м'амерінцї;
Шіў пжнъ 'нкжт путерѣцї не поате супъра;
Іацї сіама зік, гжндеще а ну къдѣ ші ту...

Апіе

Те роцї ту орї м'амерінцї? Че? ну сжнт еў аічѣ
Дін тоцї жудекъторії сінгур абсолут жуде?
Кум почіў еў ръпі фііна д'ун татъ адевърат?
Аї о пъстра еў лик ші ку сжнцеле м'ў
Датор сжнт, ші воіў фачео; дар дак' а та ну есте,
Че пот ругъчунї фаче?– Фіерѣ че ръў с'аскунде
Ꙟн ініма та астъзї, унде с'атінџе ціў:
Ічіліе 'цїо ўмпле де бънуіалъ рѣ;
Ачел че ку нъпъстії ла плануріле сале
Спурка́т друм ꙟші дескіде. Аша дар поцї ту креде
Ла ун тжлхар ва джнсу? Ту, чел маї бун Роман
Алецї ціінере астъзї пе чел маї ръў трібун?
Д'одатъ веї ку джнсу ші фііка та а піерде?
Ічіліе да, піере ку моарте нечинстітъ
Іар ну прекум еа креде. Ел віиде Рома, да!
Цесе коижуръ маре: дін план грозав урзінд.
Іе ноі тіранї не кіамъ, хар ел е ші маї маре:
Ꙋуцетъ тіранідъ, ржвнеще 'играб съ вазъ
Чіші пе тоцї пърінцїї, пе тот нородул роб,
Лі стрігъ лібертате, ребелул чел маї крунт.
у кжт ꙟнтре маї дулче се 'нвълуеще скоарцъ,
жт маї амар есте, маї ръў венінул морцїї.
Ѣгул пе жумътате 'л ꙟналцъ де ребел,

Пе жумътатѣ аї лалтъ се веде вжнзътор;
Ла арме пропуїй арме, ла віклешугурї арте.
Тот се прівееде акума. Nу щії курселе сале.
Ел те ва ші міністру ші въл ла плануль съў,
Іар ну те ва товарош ла але луї ръпірї.
Ел щіе къ 'цї е скумпъ ші Рома ка ші фійка;
Д'ачеа' акум протектор с'аратъ фіїчії тале
Ші дупъ урмъцї ржде ку семені аї съї.
Де тіне се фереще, дар де урмашії съї
Nу аре асъ теме, а с'арата кжт есте
Апъсътор ал Ромії.

Вірцініе.

Фечоарелє ръ..

Дела тремжиде муме ші дел'аї лор пърінцї,
Че пентру еле адесѣ ръпун віаца 'нкжмн;
Жудекъторії ноштрії маї крунцї ку мулт маї гроа
зиіїї
Кіар ші де кжт връжмашії; аша дар че ръмжне,
Де че деспот алт Рома, а се маї темѣ аку?

Аніе.

Небун амор 'мї ↑мпутъ Іцілів, щіў біне.
Дар че пробе ел аре? Стрігарѣ популаръ,
Ръсколіторул сгомот, куражул десфржнат
Ші мулта мѣ блжндеце де пробе ↑ї служеск,
Ал меў кліент е Марку, чере зічї п'ата фійкъ,
Еў дар ал еї іубітул, еў сжнт ші ръпіторул!
О! че кувжит темеїнік.

Вірџініе.

Алџії, прѣ мулџї о зік,

Ку Ічіліе нумаї;

Апіе.

Поатеј къ фіїка та

Де ел повъџуіть;

Вірџініе.

Прубе авем прѣ мулте:

Дар ура ші рушінѣ мъ фак а ну ле зіче.

Ѱиваїлѣ фіе уна, о прубъ маре, грѣ,

Къ те аръџї ла міне акум невіноват.

Апіе.

Аша дар ку ребелії аї хотържт а фі?

Вірџініе.

Ам хотържт пе фіїка'мї съ скап, орї съ мор астъзї.

Апіе.

А те скъпа'міе воѣ, те ѭбеск.

Вірџініе.

Дъ че оар?

Апіе.

Ту поџї фі рѣзъм Ромії: ласъ съ піаръ зік

Ічіліе, ел сігур; ел есте віноват,

Ел е де моарте вреднік. Ту вреднік де віаџъ...

Вірџініе.

Џіе а служі вреднік, Ту мъ сокотеџї асфел...

Апіє:

Те щіў де о потрівъ ку ор каре Роман
Де ин ↑икъ маї маре. Іатъ ші прубъ 'цї даў,
Хотъраше ↑и таберї куржид а те ↑итоарче,
Авія сосінд аколо ↑цї воїў ↑нълца граидул ...

Вірџініе.

Маї ↑ндръзнещї тіране, ші амъ нечісті?
Че? ал віртуції меле кувіинчоса преміў
Аку дела фаворул луї Апіе с'ашаптъ?
Ла че ам грешіт? че вінъ ам ка съ почіў съ меріт
Фаворул тъў кумплітe? А! біне въз ші 'н кжмп
Съмжнца д'орї че чінсте акум с'а стінс де тот:
Біне о щіе Рома ші тоцї връжмашії Ромії,
Връжмашії че ал дать ин се фълѣ 'н ръзбоае,
Лужид акум ла гоанъ ші 'испате тот ловінд
Маї мулцї ромаиї, ин уну, пот а се лъуда.
Ачесте ръиї де славъ каре ту везї ↑н піептумї,
Ші маїчіле ромаие фъчѣ урърї прѣ сфіите
Ла фіі лор съ вазъ, сжнт де нечінсте аку
Кжид съ ↑мпумиъ фіерул ↑итру ал тъў фавор.—
Кредінцъ жураїў Ромії: ренаскъсе дар Рома
Де се кувіие іаръші амъ ↑итоарче 'и таберї.—
Ворбірѣ та віклѣнъ, ръспунсул меў 'вітѣз.
Еў сжнт солдат, пъріите, ші четъцѣи Роман:
Тъкут мъ веде лумѣ ла орї че ръў съ 'нтжмплъ,
Пжнъ суфере Рома, суфер ші еў куджиса;
Дер фіїка мѣ...

Апіе:

А! креде ну 'мпінг еў
Пе Марку 'н вражба аста, де ші ръсунъ мулт
Пре мінчіноаса фамъ: дар почіў нумаї атжта:
Поате съ'лабат нумаї дела пронусул ъста.
Мулт мї е мілъ де тіне; да, поате фъръ сгомот
Фъръ прімеждуіре съ 'цї даў пе фііката
Де сімцї адевъратъ мілъ ші ту де джиса;
Дар тў сетос де сжинце враї съ о даї соціе
Лауи тжлхар, ші 'нржпї ку еа а те пъчусті.

Віргініе.

Поцї... Съ 'мї о даї... Ту?

Апіе.

Дака веї смулцо дела ел

Віргініе.

Алуї е, 'ям журато.

Апіе:

Ел дар се те десле[illegible],
Къзжнд ачі морт астъзї. Дуте; ші хотъраще
Маї аї уи момент лжнъ. А та е фіік', а та
Де ну е а луї Ічіліу. Д'о фі соціа луї,
Еў ну почіў фаче алт фел, еа ва пері ку ел.

Віргініе.

... Тікълосул пъріите!.. лн че старе мъ афлу!...

ШЕНА III.

Апіе;

— Роман, де тот ел есте. — Ші Апіе кіар ꙟнсуші
Ар тремура, ꙟн Рома д'ар фі фост мулці ка ел.
Дар нума доі се афлъ вреднічі де ура мѣ:
Унул бътржн, ші татъ; гроанічі ценуші ачестѣ:
Ачелуі ла лтюр фіе піедік' аса юціме;
Пь ел дар аре каде ꙟнтжю фуріа са
Е чѣ маі маре артъ... Дар че въз? ꙟатъ віи
Февеіле аічѣ пжнтре пажнсеты плебії. —
Nевоѣ 'мі поручічеще орі съ ле 'нсуфлу гроазъ,
Орі съ ле амъцеск;

ШЕНА IV.

Апіе;

Де, нумаі зъбовіці:
Пжнъ маі авеці време десперціцівъ 'нграв
Де аст кортеж пре турбур, че ну въ фолосеще,
Ꙟнсъ ші ръу въ фаче. — Акума ну ежит жуде;
Аскултъ, Вірџініо; віно; поате 'н алт кіп
Мъ веі ведѣ аічѣ.

Вірџініа;

Ку таіка аі ворбіт?

Nѹмiторiа.

Тѣ аĭ покъiт? Де фрiкъ лѹашĭ мъсѹрĭ маĭ бѹне?

Апiе.

Де фрiкъ?... Nѹ. Де мiлъ, везĭ кѹм ворбеск; шi афлъ

Къ н'ам де чѣ а мъ теме. Еѹ хотържт ꙟцĭзiк,

Те ѭбеск, Вiрџiнiо: шi нѹ маĭ поате фi

Niчĭ о пѹтере 'н Рома дiн мжна'мĭ съ те смѹлгъ;

Кѹвiнте сжнт прѣ мѹлте а те 'ндѹплека мiе...

Вiрџiнiа.

Аст фел 'цĭ афост скiмбарѣ? аĭдецĭ, маĭкъ...

Апiе.

Ръмжĭ;

Аскѹлтъмъ. — Че! атжта Iчiлiе ал тъѹ

Тѣ а орбiт, Вiрџiнiо? спѹне'мĭ ꙟн че л че'цĭ плаче?

Семѣца са 'ндръзнѣлъ? аста'мĭ лiпсеще мiе?

Саѹ градѹ лѹĭ де'цĭ плаче? Трiбѹн шi д'ар фi фост

Пѹтѣ'мĭ фi д'омотрiвъ? Саѹ дака 'цĭ а плъкѹт

Сѹфлетѹ лѹĭ чел слобод, налтеле сiмтiмеитe

Nѹ кѹмва н'ам еѹ сѹфлет маĭ слобод де кжт джнсѹ

Еѹ ꙟнсъ каре кѹџет а фi сѹпѹсѹл лѹĭ;

Кѹ чеĭ де опотрiвъĭ, кжнд еĭ ꙟмĭ сжнт сѹпѹшĭ?..

Nѹмiторiа.

Шi маĭ кѹтезĭ атжта тѹ а те да пе фацъ?..

Апiе.

Атжтъ ам пѹтере, шi прѣ пѹцiн ръмжне

Амаĭ ꙟнденлiнiо, ꙟнкжт нѹ мъ сфiеск,

Ші нічї гжидіцї кꙋ гжндꙋ кжт де пꙋтерніе сжнт,
Ѫи міне стъ, ѫи міне ка сабіа д'оміе,
Ші лімба а лꙋї Маркꙋ. Лѣпъдъ пе Ічіліꙋ,
Ші еꙋ гꙋра лꙋї Маркꙋ астꙋпи нꙋмаї де кжт.

Віргініа.

Еꙋ, де ел съмъ лѣпъд?.. Маї біне моартъ! еꙋ!...

Нꙋміторіа.

О спꙋркатъ 'нгжнфаре! варвар! кꙋмпліт тіране...

Апіе.

Креэї тꙋ къ те юбеще Ічіліе ка міне?
Пꙋн'але лівертъці дешарте невꙋнії,
Нꙋма ларма юбеще ші трібꙋнатꙋл съꙋ.
Ел тъчѣ мꙋлтъ време; пріи тіне акꙋ невꙋнꙋл
Міжлок а гъсі креде ѫи жец а се ръпꙋне.
Амбіціа невꙋнъ іар нꙋ аморꙋл тъꙋ
Ѫл фаче съ ворбѣскъ.— Дар зі къ почиꙋ ші еꙋ
Съ даꙋ ѫи прічін' аста де прімежліе маре;
Поці сокоті акꙋма аморꙋл меꙋ кжт е:
Пꙋтерѣ'мї ші в ѣца ші фама міо ръпꙋю.
Гата съ'ці депꙋю тоате. Пеитрꙋ амор даꙋ тоате;
Дела амор Ічіліꙋ нъдеждꙋеще тот.

Віргініа.

Пе Ічіліе нꙋ поці, нꙋ поці ал німічі
Вржид съ'ї фії д'опотрівъ, нічї съ те'аръці тꙋ маре.
Прѣ скꙋрт есте кон рꙋпꙋл: ел аре тот ѫн сіне
Че ціе ѫці ліпсеще. Де але лꙋї німік
Нꙋ поате фі ѫн тіне. Пе тіне кжт ꙋръск,

Атжт нъбеск пе джнсуа.— Д'амор ворбещї, спуркате?
Да а та віершуиаре кутезї да ту аст нуме?
Nу к'аш воі еу аста; дар ту нічї ну гжндещї
Амъ чере соціе...

Апіе.

Поате къ жнтр'о зі...

Вірџініа.

Nу креде, нічї о датъ...

Nуміторіа.

Врѣї съ'ці бацї жок де ноі!..

Вірџініа.

Кумпліте; съ мъ'ндуплечї...

Апіе.

Віне дар, т'еї жнтоарче
А те 'нкіна пъцері'мї, жмпестріцатъ тоатъ
Де сжнџеле ачела че ту салвещї.

Вірџініа.

О чер!

Апіе.

Д'ал тъу аморез сжнџе, ші де ал татъл тъу.

Nуміторіа.

Круде!..

Вірџініа

Ал меу пъріинте!

Апіе.

Тоцї. Ор чіне оу врѣ каде
Ла о къутътуръ'мї; Січіе морт жн тавері

Ꙟн локꙋ меꙋ в'о спꙋне. Маї е нꙋмаї ꙋн чѣс
А да семн ка сь'нчѣпь, мъчелꙋ сжнцерос.

Віргінїа.

Ічіліе!.. Ꙋн чѣс ꙟнкъ!.. Апіе, де! аїбї мілъ...
Н'аморезꙋл... пе таїна...

Nꙋміторіа.

Ла окъꙋтъꙋръцї,
Ꙋчішї доїві тежї асфел? шї тꙋ сігꙋр те крезї
Ꙟн жецꙋл тъꙋ акꙋма?..

Апіе.

Шї кіар тотꙋл кꙋ тот
Д'ар пері азї кꙋ міне, с'ар рекема 'нвіаць
Віргініе ш'Ічіліꙋ?

Віргінїа.

Мъ 'нгрозеск...

Nꙋміторіа.

...Де!.. Аскꙋлть.

Апіе.

Еа нꙋмаї кꙋ о ворбь ꙟї скапь п'амѫндої.

Віргінїа.

... Апіе... 'нгъдꙋеще о мортꙋл ꙟнк'о зі...
Те жꙋр, Апіе, ащѣпть. — Еꙋ де нꙋнть мь лѣпьд..
Ічіліе тръіаскъ, ш' ал меꙋ ел нꙋмаї фіе;
М'оїꙋ жꙋчерка асмꙋлце дін інім' ал съꙋ кін...
Мь воїꙋ сіліа траце тоать нъдеждѣ мѣ
Депꙋсь пжн' акꙋма д'атжцѣ ані 'ꙟн тржнсꙋ:
Поате къ... еꙋ... кꙋ време... маї мꙋлт еꙋ че пот

фаче

Ічиліє тръяскъ: кꙋ лаќръме єꙋ каз
Ла пічоареле тале. Дар че фак?.. Вай!.. Чє зік?
А'ꙋбі пє Ічиліꙋ'ші маі мꙋлт мъ ва фаче
Времѣ ші тот д'аꙋна а те ꙋрж не ціне. —
Еꙋ нꙋ мъ тем де німені, нꙋ, ноі сжнтем Романі:
Кꙋ прецꙋл де нечінсте нꙋ вор а трꙋі, нꙋ
Нічі таік'ал меꙋ нічі скꙋмпꙋл вітѣзꙋл меꙋ логоднік;
Пєрінд еі нꙋ'мі ръмжне німіка а маі пєрде.
Ꙋн фер, ꙋн фер ӂн време, тꙋ, маікъ нꙋ'мі веі да?

Нꙋміторіа.

Ах! віно... Аідем, фіікъ... Пентрꙋ невіноваці
Че сь трꙋдєсꙋ ӂн кінꙋрі сжнт зеі ӂн чер протекторі,
Марі ръсбꙋнъторі... віно.

Вірџініа.

Спріжінещемъ, маікъ.
Ӂмі тремꙋръ пічорꙋл...;

ЩЄНА ІГ.

Апіє.

Ӂнкъ 'н протівъ'мі стаꙋ? —
Да, стжнжінірѣ нꙋоъ, нꙋоъ 'мбꙋлзіре 'мі є:
Нєбѣна фрꙋмсеце, че абіа пꙋтѣ де сінеші
Нꙋма к'о трекътоаре флакъръ а м'апрінде,
Акꙋма кжнд мꙋціндъ сть Рома пентрꙋ еа,
Ӂн фіпть, неміпкать тот пептꙋ'мі а трꙋд!
Кжнд 'мі де требꙋінць кжт тронꙋл, маі мꙋлт ӂнкъ!

Дар репеде сосеще, ла шаселѢ чѢс сꙋнъ.
Хаї! съ ведем ꙟн време де есте гата тот,
Ші с'аръттъм ла плебе къ 'нтрѫнса нꙋмаї стъ,
Чі 'н міне, нꙋма 'н міне стъ астъзї Рома тоатъ.

АКТУЛ V.

ШЕНА I.

ВІРЦІNІЕ, ІЧІЛІЕ
ку урмашії

Вірцініе.

Чѣсул фатал сосеще. Ічіліе, везі ту
Прін орї че друм лучінде иъвълеск арме 'н фор?
Ші спре ѧнконжураре...

Ічіліе.

Еў въз ачі 'мпрежуръ'мї,
Фіе ші маї мік', поате е стол де кураж... маре.

Вірцініе.

Ѧн еї те 'нкрезї?

Ічіліе.

Ѧнміме.

Вірцініе.

Кжт ѧн сінеці те 'нкрезї
Аткта ші асупръ'мї акум фії реземат.
Сѣеск 'наінтѣ времії; сігур ерѣм къ іаръші
Те вой гъсі аічѣ.– Дар ѧн пуціне ворбе,
Іаръ съ'итреб де тіне ші ту съ 'мї даі кувжнт.--
Де вом сфържма, вредпічї, дечемвіралул жуг,

Ла ꙋрмъ еꙋ че нꙋме съ'цї даꙋ, спꙋне'мї че тітлꙋ;
Поате фі д'опотрівъ кꙋ кжт ещї маре 'н Рома?

Ічіліе.

.— Роман, четъцѣн, слобод; ка орї каре Роман;
Де кжт рьі маї маре; ле кжт леџѣ маї мік'.—
Тꙋ, ла Роман, Романе, аї крꙋдъ бъnꙋіалъ?
Дар фіе, нꙋ мъ сꙋпър: еа нꙋ иаще дін тіне.
Апіе, ел 'цї о'нсꙋфлъ,

Вірџініе.

О тімпї нелеџꙋіцї!
Ші чел маї таре астъзї кꙋ чел маї слаб, де ел
Пріи віклешꙋг съ лꙋптъ. Еꙋ нꙋ'л кредѣм... Дар-асфел
Де віне а са лімбъ Апіе префъкꙋсе...
Дар че? ші де'л аш креде, мꙋлт, маї мꙋлт адевър
Маї ценерос ръстржице нꙋмаї ꙋн семн ал тъꙋ,
Де кжт челе маї маре але лꙋї жꙋрьмінте.
Мъ жꙋр!.. Атжт се поате ка съ грешъск' еꙋ ціе
Кжт ініма'цї саꙋ фіерꙋл те поате дишъла.

Ічіліе.

Ші еꙋ мъ 'нкрез ди тіне, нꙋма 'н тіне мъ 'нкрез;
Іар нꙋ ди еї, кꙋ тоате въеї фіерошї жꙋраръ
Съ пъзѣскъ кредінцъ міе, ші Ромеї. Поате
Фрікъ, нъпасте, аꙋр съ мії ръпѣск' акꙋм
Арме ісбжндітоаре ла Апіе прѣ мꙋлт:
Нꙋ ле кꙋноск' вітежі. Дар фіе кжт де таре;
Апіе д'о ста цапъи ла пропꙋсꙋл съꙋ астъзї

О съ'л ръпѣсвъ моартѣ. Къ мулт съ теме еа,
Маре довадъ есте къ врꙋ а тѣ амъці.
Къ ꙟвіатѫтѣ плебіі се 'н креде еа скꙋма
Нꙋ есте ꙟдоіалъ. Апіе морт одатъ
Мꙋлт маі пꙋціи пꙋтерничі алці ноі тірані ръмжи.
Дар ръсіпіці; ал Роміі віаць есте ꙟн мжн'алор,
Оціріле амжндоъ. Аша дар ла 'ндоіалъ
Се афлъ лібертатѣ пе каре пꙋціні поате
Къ одореск' ші сігꙋр о меріці нꙋмаі тꙋ.
Дечі нꙋмаі ръсбꙋнарѣ сігꙋръ 'мі паре, да.
Превъз тоатъ пръпастѣ; ші стаꙋ гат' а'нфрꙋнтао

Віргініе.

О тꙋ діи тоці Романії чел маі алес, маі маре!
Ваъсе 'н тіне Рома мꙋріnд орі ренъскжнд.
Ічіліе, д'ꙋн лꙋкрꙋ маі ам а те рꙋга.
Іартъ албіте'мі вжрсте астъзі прѣ налта чінсте,
Еꙋ съ фак' семи ісбірей: кжнд, кꙋм а'нфіце фіерꙋл;
Гріжа мѣ фіе аста. Тꙋ мжна та пе фіер,
Ші окітъі пе окі'мі: ꙟнсъ вом маі ведѣ
Че фадъ не аратъ ші коничесꙋ ал плебіі;
Ла сігꙋръ ісбіре поате е требꙋінцъ
Дꙋлче апропіере ꙟнтжіꙋ а аръта.
Съ те іеі дꙋпъ міне, те воіꙋ ꙟндрепта еꙋ.

Ічіліе.

Фъ'мі дар семи ла ісбіре; ал тръсні ші маі ꙟнте
Кіар ші де кжт ꙋн фꙋлцер мъ веі ведѣ пе міне.

Віргініе.

Дꙋте ші стръжꙋеще неармателе фемеі:

Воіиічії тьї прін плєбє съ вжрї фії ↑игріжіт;
Апіє є маї біне съ мъ гъсѣскъ сіигꙋр.
↑л воію момі кꙋ ворбє, окінд локꙋл де ꙋиде
Nє ва веиі маї біне съиъвъліМ пъєл.
Еꙋ те ашепт аічѣ: ла 'итоарчерѣ та, де,
Съ и'арьці стеме: маї ↑ифржиѣзъ'ці ꙋра;
Маї рабдъ; ↑итр'о кліпъ ва плесиі ачі тоатъ.

ШЕНА II.

В і р ц і и і є.

О фіїка мѣ!.. о Ромъ! — де алт иꙋ мъ маї тем;
Nꙋма де ↑ифокарѣ че 'иІчіліє въз.

ШЕНА III.

АПІЗ ВІРЦІNІЕ.

А п і є.

Е; аї хотържт?

В і р ц і и і є.

↑икъ де мꙋлтъ време:

А п і є.

Че фел?

Ка ꙋи мілос пъріите?

В і р ц і и і є.

Ка ꙋи Роман пъріите;

А п і е.

Кꙋ Ічіліе рꙋптаї орї каре нод?

Вірџініе.

Мъ стрꙁинг

Тресї нодꙋрї тарї кꙋ джнсꙋ.

Апіе.

Каре?

Вірџініе.

Пріетешꙋг,

Ші сжнџе, ші віртꙋте.

Апіе.

Тръдъторꙋле, сжнџе,

Сжнџе веї върса астъзї ла зеїї вечнічіеї.

Вірџініе.

Версесе, тот 'лам гата.— Еꙋ щіꙋ къ е нзадар

А ста ціе 'мпротівъ: сентенца 'мперекез,

Волнік мъ дꙋк ла моарте, ші маї наінте ꙟисъ

Пжн аннꙋ'мі ръпі фііка. Алт німік'мі почі фаче.

А'мі ръзбꙋна ла ꙋрмъ зеї нъдъждꙋеск.

Апіе.

Везї тꙋ зеі меї? мигъї; жꙋр ꙟпрежꙋрꙋ меꙋ

Армателе скадроне. Щіꙋ къ ші воі акꙋма

Ші кꙋ аскꙋнсе арме ші кꙋ ꙟнведерате

Прѣ мꙋлт сіліцї; дар лецѣ кꙋ міне стъ; кꙋ воі

Нꙋма дъсфржꙋл есте: ші де воїꙋ пердe кіар

Міе 'мї ва фі спре славъ; воъ ші бірꙋінца

Окаръ въ адꙋче.— Дар ісбжнда е а воастръ:

Іаръ фіерос се 'нгоарче нородꙋл ꙟнфор въз;

Пунеці ꙟла єл креділц'ꙋ; орі кꙟнд ші кꙋм єл ва
Вечнік стъпꙟн єл єсте. Іатъ ші Вірџінія
Жалнікъ преꙋрмѣзъ, сфꙟшіє маита, плꙟнџє,
ꙟші рꙋпе пърꙋл, стрігъ таре пе маїка са.
Аꙋзї че бꙋбꙋіре? че ꙋрлете 'нвъздꙋх!
Кꙟте ші кꙟте арме ꙟн ꙋрм'а са акꙋма
Ічіліє вітѣзꙋл репеде 'нфор адꙋчє!

Ш Є Н А ІГ.

NꙊМІТОРІА, ВІРЏІNІЕ, АПІЕ, МАРКꙊ, NОРОД, ЛІКТОРІ

Нꙋміторіа.

О прѣ крꙋнтъ вꙟнзаре!

Nород.

О дꙋрерос момент!

Вірџініа.

Тꙋ 'нкаї тръещї, пърінте? тръещї, 'дар нꙋ щїї къ
Ічіліє... ваї міє!..

Вірџініє.

Спꙋне'мї; нꙋ 'лвъз, че есте?

Вірџініа.

Ах! Ічіліє моаре.

Вірџініа.

О зеї!

Апіє.

Каре ꙟндръзнец, каре

Вржид съ апере Рома пе ръўл педепсі,
Ші н'ащепт'ъ осжида де лецї а'л оморж?

Nумiторiа.

Че! маї кутезї, спуркате, атжт а те префаче?—
Ку иоï ел дін ѧмпреунъ. ѧнтр'а са вітежіе
Асігурат, аічѢ ѧн фор семец пжша.
Кжнд іатъ іес де фрунтеї, віи кредінчоші съї
Ѧн кіп д'америндаре; Сезініе, Ароите,
Фауст, армацї ші алцї: Ароите стрігъ таре,
Ун вжнзътор ещї? .... Ура ѧї а прінде пе тоцї
Тоцї съвіілѢ атраце пъ ел а нъпъдi
Фу ун мінут. Маї гата Ічіліе ла арме
Де кжт а ле ръспунде, репеде 'нтре еї роатъ
Стржнџе спре апъраре тъїос фіер аскуцiт:
Ѧнтжїў каде Ароите; Маї кад кжцї аў кураж
Апъвълї пъ ажиcy.— Чеї маї фрiкошї атунчѢ
Стрігаръ дъ дъпарте маї таре кътре плебе:
Ічіліе не вінде: ва съ фіе 'мпърат.
Аст нуме абиа ръсунъ, дін лътурї ші діндос
Пъ ел ші мік ші маре Ромаиiї дау нъвалъ,
Ші ел морт каде 'ндатъ.

Віруініе.

Ах! че моарте амаръ
Пентр' ун вітѢз ка джнсу!

Nумiторiа.

Дар алт брац н'а 'ндръзніт
Съ'л ръиѢскъ; ѧн сіне ѧнтоарче фіерул съў:
Ші ѧн моментул морцїї, стрігъ: «ферѢскъ черул

«Nѹ воѭ ѫмпърціє; а сърві єѹ нѹ сѹфєр;
«Іатъ 'нвацъ, соціє слободъ а мѹрі» ...

Вірџініа.

Теам аѹзіт пре біне: ѭбіте ал меѹ соц!..
Ваї міє тікълоаса!.. те воѭ ѹрма ѫн гравъ...
Кѹ окі меї възѹтам фієрѹл кюар д'ата мѫнъ,
Ах! дъ треї орї ѫн пієптѹці ѫн фіпт ші режнфіпт!
Л'ал тъѹ фієр нетремжндъ ѫнтінса'мї дрепта мѣ...
Дар... ѫн задар...

Нѹміторіа.

Мѹлцімѣ ші мѹлта са ѹндіре
Прѣ мѹлт не дъпъртаръ ші нѣ а ѫнпінс аічѣ.

Вірџініа.

Їчіліє дар каде, Ромаиї... Ші 'мпърат є
Апіє.

Апіє

Ічіліє, Ромаиї, нѹмаї мѹрінд
П'аї съї ѹрмашї авѹтаѹ: ші міністрї а са мжнъ;
Конщіінцат де сіне, скжрбоаса' са, віацъ
А'ндрептат'о ла моарте. ел амѹріт Роман;
Дар ел н' атръіт асфел. — н'ам врѹт съ' л педепсеск.
Прѣ скѹмп въ єра воъ. Дар ıатъ 'н сфжршіт времѣ
Тоате ле лімпезеще, ші дѹпъ окі вощрі
Фаталѹл въл рідікъ. Еѹ дака 'л осжндіам
Ерам с'аѹз'пріи прѹбе съ мъ нѹміцї тіран;
Ш'аі съї лъші възѹръ къ фѹ вредиік де моарте.

Вірџініє.

Nѹмаї ѫншълї пе німінї: нѹ, фієшї каре веде

Чіне есте ауторул гроазнічеі ръсбунърі.
Ічіліе морт каде; прічіна' аі біруіт,
Маі мулт де жумътате акум аі къщігат'о.
Апіе, преурмѣзъ, чітеще не сьтенца.—
Дар че чер? ши грозавул стол де секурі армате...
Ші ши тъчерѣ Ромії че тремуръ скрішнінд
Чіне ну о чітеще?

Апіе.

—Вжизъторі, че фел? шикъ
Ші дупъ че цесутаці задарнікъ ръскоалъ
Ші н сфжршіт тръдъторії аі вощрі кіар въ вжнд
ар міе 'мі пунеці вінъ? Ла уи некредінчос
Некредінчоші еі фуръ, че лукру де мірареʔ'—
Алещі вітежі аі Ромі, воі, армате скадроане
Веіеці жур шмпрежурул, дар спре фолосу еі.
Л'а воастръ налтъ вое кутѣзъ чіневаші
А аста 'нпротівъ астъзіʔ Еу ну. Дар шнпротівъ
Ла о мжнъ де оамені, корунпці, фъръ де леце,
Спре а сігура слава Ромії че'міаці депус,
А аста, мъ воію деприндe.— Ічіліе мур
Дар ну тоці тръдъторі.- Е! Лікторі, де, шнчінцеці
Пъ Вірцініе, стржнцеці шнтре секурі тъіоасе,
Пжнъ кжнд жудеката съ ва десъвжрші.
Ел ачі спре ръу віне: де маі аре кувжнт
Арате; дар о пріці'л де а пропуне сілъ.

Нуміторіа.

Ваі!

Віргінія.

Ші п'ал меў пъріпте?...

Віргініе

Тръдътор с ит, пъріпте

Сжнт еў ал Віргінії: ши тръдътор а фост
Ш' Ічіліе логодпік ал еї; тръдътор е
Чіне тъгъдуеще а дикіиа ла джнсу
Ші фіівъ ші соціе. Ромпііпцаці дп токма
Де кръдаї віершунаре дпкъ пу сжнтеці воі?—
Романілор, кз тоате къ сжнт невіиоват,
Ку Ічіліе астъзі лъсаці съ мъ тжраскъ
Ла чѣ маї крудъ моарте, въ рог. Съ скапе пумаї
сть чінстітъ фатъ. Маї мулт ва суфері
Маї мулт ші де кжт моарте. Де міне пу въ рог:
Еў пумаї пептру джнса, ші пляжнг ші мъ кутремур.

Нуміторіа.

Романї воï тоцї пу пляжпцецї ла пляжисетіле поастре?
Пъріпцї, че азї в'ащаптъ, афлаці дар дела поі...
О крузі!.. Крудъ тъчере. — Мун лор аузіці:
Воï, каре въ пътрупдецї де драгосте, де мілъ
Кътре копії воцрі, че зъмісліцї пріп сжнце,
Ші 'п пжптьчіле востре пріп сжнце жі хръпцї:
Афлаці, ачї а паще фії, е маре пъкат.
Ѧп сфжршіт де въ пасъ де чінстѣ лор, о муме,
Ѧп,чѣс че въд лумііа, ши фіер, ши фіер ѧпфіпцецї
ѧп піептул лор, тремжнде.

Апіе.

Аузіцї дар амор?

Аузіці дор де мумъ? чіне ну веде акум
О мумъ префъкутъ ш' уи амъціт пъріите?—
Ла жудеката аста дрепт аці черут съ фіе
Ші Вірџініе фацъ: іатъ аічѢ е;
Дар веиірѢ са поате ам ъмпіедіка
Съ ну 'мпліиеск дрептатѢ? ші мартурії ші марку
Фуръ 'итребаці де міие. Конгласуеск ла тоате.
Дрептуріле луї Марку ъиведерате сжит.
Мъ жур ку воі де фацъ: къ пріи' асте довезї
Мума чѢ префъкутъ де тот е біруітъ;
Ъи популару сгомот каутъ дрепт акума.—
Мъ сімц пътрунс де міль сътраг діи амъцірї
Уи тікълос пъріите; кіар асфел сокотіт.
Дар сжит датор ла аста.-- Іа о дар, іао, Марко;
А та е Вірџініа; а'ці тъгъдуі дрептул
Иу почи ла а та роабъ.

Нуміторіа.

Унде с'а помеиіт
Асфел де жудекатъ? Романї, иу м'аскултаці?

Вірџиніа.

Взї, маіка мѢ секуре ъичіиг п'ал меу пъріите;
Ну поате съ'мі ажуте; акум абіа ворбеще,
Ші 'итруи задар. Дъ'мї фіерул, дъ'мі; ту 'л аї;
Ту 'мі 'л фъгъдуісешї: іатъ соцу'мі ръпіт,
Веї касъ пірз ші чіистѢ?

Вірџиніа.

О прѢ спуркатъ турмъ

Де робї пъскуцї ѫн лапцурї, атѫт в'акопріис фріка?
Чінсте, фїї; тот уїтаръцї пентру віацъ ?- Ауз,
Ауз ун супус мурмур; дар тоцї стаў ѫнгецацї,
О ѫндоіт сербатічї! токмаї ка амѣ соартъ,
Д'афі шімаї рѣ ѫнсъ пъ вої ку фок съ казъ;
Де орї каре авере ку тотул деспуіацї
Ліпсіцї, де лібертате, де чінсте, де копїї,
Де соціїле воастре, де арме ші деміите
Съ въ ръпѣскъ 'н урмъ тіранул ѫнтр' озї
Де кінурї, лунцї, обіде, суспінурї, тѫнгуірї
Ші спурката віацъ каре ну е а воастръ,
Ші о пъстрацї ку асфел де крунт прец де о аръ.

Апіе.

Мурмур с'ауде 'н Рома, дар пентру тіне. Тачї.
Ліктор, де, куржинд розбадацї ла стъпѫнул еї;
Съ ну въ маї о прѣскъ амъцітоаре мілъ
Д' мумъ префъкутъ. Фіа ч' а еї ну есте,
Смулцецї де лѫнгъ лѫнса.

Нуміторіа.

Пе міне 'нтѫю жунгіацї.

Вірџиніа.

Маїкъ!

Народу.

Фаталъ соартъ!

Вірџініе.

... Апіе, ун момент;
Ун момент маї ащѣптъ, ш'аскултъмъ; аскултъ!-

Еў пе фечоара аста ка'фіїкъ ам крескут'о.
Маї мулт де кът пе сінемї ꙟбеск пънъ окум;
Де м' амінціт соціа, ꙟ сжит кощііндат
Де ꙋнелтірѣ аста ...

Nумірторіа.

Ваї'міе! че скімбаре!
Ту німічещї атъта, ту пе ата соціе?...
Ту ещї оаре ачеа?

Вірџінїа.

Пъріnте теаї скімбат
Акум пънъ ꙟтр'атъта? Nу мъ маї крезї а та?
Ваї міе тікълоаса!

Вірџініе.

Орї кум те крез акума,
Кум а іубі се каде чел маї чінстіт пъріnте
Пе фіїка са еў асфел пурурѣ те ꙟбеск.—
Апіе, де, мъ лась пъж' а н'о пієрде 'нвечї
Съ о маї стрънг одатъ ꙟ пъріnтещє браце.
Труфіа мѣ везї каде німічітъ 'мпілатъ;
Ꙟ тіне слава Ромії лецѣ ші зеії еї
Чінстеск ꙋміліт астъзї.— Дар дорул пъріnтеск,
Віеції еї д' атъцѣ ані фіінд еў пъріnте,
Поате ліпсі д'одатъ, ꙟтр'озі, ꙟтр'окліпъ?...

Апіе.

Nу, еў, ферѣскъ черул пънъ ꙟтр'атъта круд?
Съ сокотеск грешалъ ун дор кувіінчос?
Іатъ веніnд ꙟ фіре'ці ворбещї прекум се каде;
Кум мі съ каде даръ еў ꙟці ръспунз акума.

Літорі̆, даці̆ лок съ ꙗсъ :

Віргініе.

Ах! віно фіі̆ка мѣ.

Ла чѣ діи ꙋрмъ хатъ ꙟи браце пъріітещі̆;
А те кема де фіі̆къ мꙋлт 'мі̆ есте дꙋлче ꙟнкъ...
Чѣ дꙋпъ ꙋрмъ прꙋбъ де драгосте... Прімеще...
Лібертате ші... Моарте.

Віргініа.

Пъріите 'итр'адевър!..

Nꙋміторіа.

О чердле! ах! фіі̆къ...

Апіе.

Ваі̆! че фъкꙋті̆?.. Літорі̆!..

Віргініе.

Ла зеі̆ чеі̆ маі̆ гроазнічі̆ аі̆ ꙗдꙋлꙋі̆, барбаре,
Капꙋл тъꙋ̆ кꙋ аст сжице консфінцеск.

Nородꙋл.

Ваі̆ че гроазъ!..

Апіе тіран есте.

Віргініе.

Е прѣ тързіꙋ̆, Романі̆.
Nꙋ се маі̆ дъ віацъ, ла чеі̆ невіноваці̆.

Nородꙋл.

Апіе тіран есте. Моаръ.

Апіе.

Парічідꙋл съ моаръ
Ші ребелі;